

Metsähallitus

Julkiset hallintotehtävät

Erillistilinpäätös ja toimintakertomus

1.1.-31.12.2020

Y-tunnus 0116726-7

Kotipaikka Vantaa

Ratatie 11

01300 Vantaa

MH 997/2020

Sisällys

1 TOIMINTAKERTOMUS	44
1.1 Johdon katsaus	44
1.2 A Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	46
1.2.1 Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee tuoreen tiedon mukaan priorisoiduilla toimenpiteillä	46
1.2.2 Natura 2000- ja luonnonsuojelualueverkoston luontoarvojen tila paranee	48
1.2.3 Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvo säilyy	49
1.2.4 Metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista	50
1.2.5 Monipuoliset ja asiakaslähtöiset eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat edellytyksiä erätalouden yritystoiminnalle	51
1.2.6 Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä	52
1.3 B Toiminnallinen tuloksellisuus	53
1.3.1 Toiminta on asiakaslähtöistä ja osallistavaa	53
1.3.2 Digiratkaisuilla parannetaan työn tuottavuutta, laatua ja asiakaspalvelua	54
1.3.3 Suunnittelun ohjaus- ja johtamisprosesseja selkiytetään	55
1.4 C Voimavarat	56
1.4.1 Toiminta sopeutetaan määrärahojen puitteisiin, ostopalvelujen käyttöä lisätään ja EU-rahoitusta hyödynnetään aktiivisesti	56
1.4.2 Henkilöstön vireestä ja osaamisen kehittymisestä huolehditaan sekä esimiestyön laatua parannetaan	67
1.4.3 Toiminnan kustannusvaikuttavuutta parannetaan	69
2 TILINPÄÄTÖS	71
2.1 Tilinpäätösanalyysi	71
2.1.1 Tuloslaskelma	71
2.1.1.1 Valtion talousarviosta saatujen määrärahojen käyttö	72
2.1.1.2 Maksullisen toiminnan ja muun rahoituksen käyttö	73
2.1.2 Tase	74
2.1.2.1 Vastaavaa	74
2.1.2.2 Vastattavaa	75
2.2. Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot	76
2.2.1 Tuloslaskelma	76
2.2.2 Tase	77
2.2.3 Rahoituslaskelma	79
2.2.4 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	80
2.2.5 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot	81
2.2.6 Tasetta täydentävät liitetiedot	84
2.2.7 Vastuusitoumukset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset	87
2.2.8 Julkiset hallintotehtävät -yksikölle osoitettu rahoitus valtion talousarviosta	89
2.2.9 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus	90
2.2.10 Kustannusvastaavuuslaskelmat	90
Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä	93

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Päähavainnot

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien, Luontopalvelujen ja Eräpalvelujen, vuosi oli toiminnallisesti onnistunut mutta koronapandemian takia myös poikkeuksellinen. Koronapandemian takia monet kulttuuripalvelut ja ravitsemusliikkeet olivat rajoitetusti auki, mikä vaikutti siihen, että ihmiset lähtivät joukoittain luontoon. Asiakasmäärät lisääntyivät merkittävästi.

Luontopalvelujen toimintaan vaikutti merkittävästi parantunut määrärahatilanne. Ympäristöministeriön rahoitukseen saatiin 7,5 miljoonan euron nosto perusrahoitukseen ja sen päälle mm. tulevaisuusinvestointirahoitusta 19,2 miljoonaa ja elvytyshankkeisiin 10 miljoonaa euroa lisätalousarvio IV:sta. Myös maa- ja metsätalousministeriön rahoitus lisääntyi miljoonan euron tulevaisuusinvestoinnilla ja mm. 3,1 miljoonan euron elvytysrahalla lisätalousarvio IV:sta. Näiden lisärahoitusten myötä kansallispuistojen, valtion retkeilyalueiden ja monien muiden käyntikohteiden retkeilyinfraa voitiin kunnostaa ja kehittää mittavasti.

Myös kulttuurihistoriallisissa kohteissa voitiin tehdä joitakin kiireellisiä korjaustöitä. Lisämäärärahojen myötä luonnonhoito- ja ennallistamistöiden pinta-ala lähes nelinkertaistui. Toimenpiteet liittyivät erityisesti ympäristöministeriön Helmi-elinympäristöohjelman toimeenpanoon sekä EU:n LIFE-hankkeisiin.

Määrärahatason nopea ja voimakas lisääntyminen laittoi Luontopalvelujen toimeenpanokyvyn kovalle koetukselle. Kokonaisuutena haasteeseen pystyttiin vastaamaan hyvin, vaikka aivan kaikkia tavoitteita ei täysin saavutettu. Vuoden aikana tehtiin myös useita toimia, joilla toimeenpanokykyä edelleen parannettiin. Metsäpuiden siemenvuosi oli Pohjois-Suomessa varsin hyvä ja käpyjen syyskeräyksen myötä siementen varmuusvarastoa saatiin hyvin täydennettyä.

Eräluvut verkkokaupassa kävi noin 70 % enemmän asiakkaita ja kysyntä kasvoi lähes kaikissa lupatuotteissa. Kalastonhoitomaksukertymä nousi ennätyslukemiin ja myös Metsähallituksen metsästyslupien kysyntä oli toimintahistorian suurin. Kasvun jarruksi tuli monilla alueilla lupakiintiöt, joilla varmistettiin toiminnan kestävyys. Kasvu heijastui luonnollisesti toiminnan vaikuttavuuteen, koska poikkeuksellinen lupakysyntä vahvisti myös aluetaloutta. Eränkävyn ja myös retkeilyn kasvu lisäsi myös valvonnan tarvetta ja erityisesti Etelä-Suomen kansallispuistoissa oli jopa järjestyshäiriöitä. Lisäksi aloitettiin erillisinä hankkeina valittujen valuma-alueiden ja virtavesien kunnostukset, ja työt lähtivät näyttävästi käyntiin.

Koronapandemian vuoksi töitä tehtiin etänä ja sidosryhmätapaamisia peruttiin tai niitä pidettiin hyvin vähän. Työntekijät reagoivat eri tavoin muuttuneisiin työtapoihin, mutta henkilöstö selvisi haasteellisesta vuodesta kuitenkin hyvin.

Johtopäätökset

Palvelujen kysyntä on erittäin vahvaa, mikä luo mainion lähtökohdan toiminnan edelleen kehittämiseen asiakaslähtöisesti. Asiakasmäärien nousu johtuu osittain koronapandemiasta, mutta toisaalta sama trendi on ollut havaittavissa jo pidemmän aikaa.

Luontopalvelujen merkittävä määrärahalisäys mahdollistaa luonnonsuojelualueverkoston hoidon laadun nostamisen kansainväliselle huipputasolle sekä retkeilypalvelujen parantamisen kaikilla käyntikohteilla. Näissä

tavoitteissa onnistuminen edellyttää toimeenpanokyvyn jatkuvaa kehittämistä. Henkilöstön ammattitaidon ylläpito, toimiva hankintaprosessi ostopalveluissa, tehokas töiden organisointi ja tietojärjestelmien hyödyntäminen ja niiden kehittäminen ovat tässä keskeisiä tekijöitä. Aivan olennaista on myös, että parantunutta määrärahatasoa voidaan ylläpitää myös tulevana vuosina ja näin saada toiminnalle jatkuvuutta.

Eräpalvelujen talouden kokonaistilanne kohentui poikkeuksellisen lupakysynnän vuoksi hetkellisesti, mutta se ei korjannut tulopohjan rakenteellista vinoumaa, eikä poista taloudellisen resurssin epävarmuutta jatkossa. Uusien asiakkaiden tulo harrastuksen pariin oli ilahduttavaa, mutta haasteena on, onko kiinnostus eräharrastukseen pysyvää. Kiinnostusta on edelleen vahvistettava palvelujen ja viestinnän avulla.

Tilikauden 2020 kokonaisvarainkäyttö oli 78 373 454 euroa. Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 1 060 852,53 euroa ylijäämäinen. Taseen loppusumma oli 1 091 090 602,41 euroa. Tilikauden tulos siirretään kokonaan muuhun omaan pääomaan, mikä perustuu valtioneuvoston asetuksen 1368/2016 viidenteen pykälään. Tilikauden toiminnallinen tulos oli ylijäämäinen 2,8 miljoonaa euroa. Tilikauden ylijäämä johtuu pääasiassa maksullisen toiminnan ylijäämästä sekä käyttöomaisuuden myyntivoitosta.

Tilikauden aikana varoja käytetään myös investointeihin, jotka kirjataan hankintahetkellä taseen käyttöomaisuuteen, jolloin ei synny tulosvaikutusta. Investoinneista muodostuu kulukirjaukset tuloslaskelmaan hankintahetken ja varojen käytön jälkeen, jolloin investoinnin hankintahinta kirjataan kuluksi useamman vuoden aikana suunnitelman mukaisina poistoina. Tilivuoden tulos muodostuu poistojen verran tappiolliseksi, koska varojen käyttö ja investointien poistokirjaukset tapahtuvat ajallisesti eri aikaan ja poistoja vastaan ei ole tuottokirjauksia. Muussa varainkäytössä tuottoja vastaavat kulut on kirjattu tuloslaskelmaan.

1.2 A Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Seuraavassa on arvio mittareittain siitä, miten vaikuttavuustavoitteittain vuodelle 2020 asetetut tulostavoitteet on saavutettu. Arvioinnissa on käytetty valtion tulostietojärjestelmän (Netra) arvosana-asteikkoa ja alla olevaa värikoodistoa.

1 = Tavoitteesta on luovuttu

2 = Tavoite ei ole toteutunut

3 = Tavoite on toteutunut osittain

4 = Tavoite on saavutettu

5 = Tavoite on ylitetty

Mittarien kuvaukset löytyvät Metsähallituksen Intranet-suvuilta:

https://metsahallitus.sharepoint.com/:f/t/jht-toiminnan-suunnittelu-ja-seuranta/Em14PoKbvfhKgg_iwxfy6MBuBJMiBjvjG3GkQUhygtDgw?e=N9WUFB

1.2.1 Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee tuoreen tiedon mukaan priorisoiduilla toimenpiteillä

Mittari	Toteutus 2017	Toteutus 2018	Toteutus 2019	Tavoite 2020	Toteutus 2020	Netra 1-5 2020
Helmi-ohjelmaan sisältyvä soiden ennallistaminen ja perinnebiotooppien kunnostus, osuus hallituskauden tavoitteesta (yhteensä 14 000 ha), %	*	*	*	15	14	4
Luontotyyppi- ja lajitiedon laatu, osuus tiedosta ajantasaista, %	*	*	*	62	61	4
Lajiesiintymätarkastukset, kpl	6 409	14 349	9 000	18 000	5 942 **	3

*Uusi mittari tulossopimuksessa, joka ei ole ollut vielä käytössä vuosina 2017–2019

**Runsaasti v. 2020 lajistoinventointien tietoja on vielä tallentamatta. Tarkasteltava lajijoukko muuttui kiireellisesti suojeltavien lajien listan päivityksen myötä.

Vahvuudet

Onnistuttiin hyvin mittavassa toiminnan volyymin nostossa Helmi-ohjelman eri osa-alueilla sekä lajiseurannoissa ja lajistokartoituksissa. Onnistumisen mahdollisti monipuolinen ja kokenut maa-, sisävesi ja merialueiden luontotyyppien, lajien, inventointien sekä ennallistamisen ja luonnonhoidon asiantuntijakaarti. Helmi-ohjelmassa perinnebiotooppeja kunnostettiin yli tavoitteen, yhteensä 360 ha (tavoite 300 ha). Soita ennallistettiin 1 563 ha ja tavoitteesta jäätin vain reilut 100 ha. Toimiva yhteistyö

Metsähallitus Metsätalous Oy:n kanssa tuottaa merkittävää lisäarvoa monimuotoisuuden kannalta mm. valuma-alueen suunnittelussa sekä vesienpäästämisen kuivahtaneille suojeleuksille. Myös yhteistyö ELY-keskusten kanssa toimii hyvin. Ostopalvelujen käyttöä lisättiin nopeasti. Lisäksi hankintaprosessin osaaminen lisääntyi ja laajeni merkittävästi. Erityisesti soiden ennallistamisen tavoitteiden saavuttamisen kannalta tärkeää on kaivinkone- ja metsuritöiden neljävuotisen puitesopimuksen kilpailutus. Tietojärjestelmiin (SAKTI, LajiGIS) perustuvan toimintatavan vahvistuminen oli edellytys mittavan kokonaisuuden edistämiseksi ja hallinnassa. SAKTIa ja LajiGISiä kehitettiin joustavasti tarpeiden mukaan, ja sekä omaa että ELYjen henkilöstöä koulutettiin niiden käyttöön monipuolisesti pitkin vuotta. LajiGISiin saatiin tallennettua isoja aineistoja, jotka ovat odottaneet tallentamista vuosien ajan. Lisääntyneen rahoituksen myötä päästiin liikkeelle uusiin kaukokartoitusmenetelmiin perustuvien luontotyyppi-inventointimenetelmien kehittämisessä ja käyttöönotossa mm. Ylä-Lapissa aloitetussa inventoinnissa. Purojen inventointi on lisääntynyt selvästi sekä Luontopalveluissa että Eräpalveluissa. Vuonna 2020 inventoitiin yhteensä 274 km puroja, mikä on yli 10% reilun 20 inventointivuoden kokonaismäärästä.

Heikkoudet

Toimenpidesuunnittelu- ja työkohteiden puute hidasti käynnistystä. Nopeasti kasvanut toiminnan volyymi ja tavoitteet kuormittivat saaduista lisäresursseista ja rekrytoinneista huolimatta henkilöstöä. Kaikkiin haettuihin tehtäviin ei saatu tekijöitä tai rekrytoitiin henkilöitä, joilla ei ollut aiempaa kokemusta inventoinneista ja suunnittelusta. Useissa keskeisissä työlajeissa on hyvin rajalliset osaajamarkkinat Suomessa, millä on vaikutusta sekä ostopalveluihin että rekrytointeihin. Myös tiettyjen eliöryhmien asiantuntijoista on pulaa (esim. jäkälät ja nilviäiset). Luontotyyppi- ja lajitiedon tallentaminen tietojärjestelmiin (SAKTI, LajiGIS) on vielä kesken. Lisäksi erityisesti meri-inventointeja tehtiin suunniteltua vähemmän mm. koronapandemian takia.

Johtopäätökset

Toiminnan tavoitteiden edelleen noustessa on ensiarvoisen tärkeää varmistaa henkilöresurssien riittävyys sekä ostopalvelujen hankinnan tehokkuus ja sujuvuus. Toiminnassa ja sen mitoituksessa on otettava huomioon samalla kertaa sekä kyseisen vuoden tavoitteiden toteuttaminen että tulevien vuosien suunnitelmavarojen kartuttaminen ja hankintojen aikataulujen etupainotteisuus. Kokonaisuuden hallitsemisen edellytys on tietojärjestelmien käyttö sovitusti sekä niissä havaittujen kehittämistarpeiden toteuttaminen. Tietojen tallentamiseen tietojärjestelmiin tulee edelleen kiinnittää huomiota sekä luontotyyppitietojen toimenpiteiden kuin lajienkin osalta.

1.2.2 Natura 2000- ja luonnonsuojelualueverkoston luontoarvojen tila paranee

Mittari	Toteutus 2017	Toteutus 2018	Toteutus 2019	Tavoite 2020	Toteutus 2020	Netra 1-5 2020
Elinympäristöjen tilan parantaminen, ennallistamisen ja hoidon (pl. perinnebiotooppien jatkuva hoito) pinta-ala, ha	1 152	1 360	1 243	4 500	4 568	4
Natura-alueiden (yht. 1 121 kpl) päivitettyjen tila-arviointien (NATA) lukumäärä, kpl	*	*	*	150	110	3

*Uusi mittari tulossopimuksessa, joka ei ole ollut vielä käytössä vuosina 2017–2019

Vahvuudet

Osaavan ja sitoutuneen henkilöstön avulla ennallistamis- ja luonnonhoitotöiden toteutuksen volyymi onnistuttiin nostamaan lähes nelinkertaiseksi edellisvuoteen verrattuna. Valtaosa volyyminnostosta selittyy soiden ennallistamisalan huomattavalla, Helmi-ohjelman tavoitteiden mukaisella kasvulla. Myös metsä-, sisävesi- ja meriluontotyyppejen tilaa parannettiin hoitaen ja kunnostaen monipuolisesti. Perinnebiotooppien jatkuvan hoidon kokonaispinta-ala on 5 406 ha. Myös arvokkaiden lintukosteikkojen kunnostustoimet käynnistyivät. Etelä-Suomen uhanalaisten jokihelmisimpukkapopulaatioiden tilan parantamiselle saatiin uutta toivoa, kun kasvatettuja nuoria simpukoita palautusistutukset aloitettiin. Natura-alueiden tilan arviointeihin (NATA) liittyvä osaaminen on viime vuosina parantunut ja näiden arviointien keskeinen merkitys ymmärretään aiempaa paremmin. Hoidon ja käytön suunnittelun (HKS) kehittämishanke saatiin päätökseen keväällä ja siinä ehdotetuista SASS-järjestelmän kehittämistöistä suurin osa saatiin toteutettua. Hankkeen tuloksia jalkauttamaan ja kehittämistyötä edelleen edistämään asetettiin oma asiantuntijaryhmä. Kiinteistönmuodostamiseen ja alueiden rajojen merkintään liittyvät työt edistyivät kokonaisuutena suunnitellusti. Yhteistyö Maanmittauslaitoksen kanssa jatkui sujuvana ja tuloksellisena.

Heikkoudet

Etukäteen haasteelliseksi tiedettyjä NATA-tavoitteita ei kaikilta osin (Rannikko, Järvi-Suomi) saavutettu. Tämä aiheutui erityisesti siitä, että kovien Helmi-ohjelman tulostavoitteiden takia luonnonsuojelun asiantuntijoilla ei ollut käytettävissä näihin arviointeihin riittävästi työaikaa. Luonnonsuojelualueiden säädösvalmistelu eteni odotettua hitaammin. Tuulivoimahankkeisiin sekä malminetsintään ja kaivoasioihin liittyvä edunvalvontatyö vaati runsaasti resursseja, mikä vaikeutti esimerkiksi hoito- ja käyttösuunnitelmien ja järjestysääntöjen laatimista.

Johtopäätökset

On varmistettava riittävät henkilöresurssit, jotta jatkossa edelleen kasvavat ennallistamisen ja luonnonhoidon tavoitteet saavutetaan. NATA-arviointien aikatauluttamiseen ja resurssointiin on kiinnitettävä jatkossa enemmän huomiota. Lähivuosina NATA-tavoitteet ovat takavuosia selvästi pienempiä, mikä toivottavasti antaa mahdollisuuksia lisätä HKS-suunnittelua, jonka volyymi on ollut jo useita vuosia kovin vähäinen, koska tietoisesti on keskitytty NATA-arviointien edistämiseen. HKS-kehittämishankkeen tulosten valmistuminen on sekin parantanut mahdollisuuksia HKS-suunnittelun edistämiseen. NATA- ja HKS-töiden ja hiljalleen jatkuvasti lisääntyvien, monipuolistuvien ja osin aiempaan vaativampien edunvalvontatehtävien hyvä hoito edellyttää

kuitenkin ennen muuta sitä, että näitä tehtäviä hoitavan henkilöstön sekä määrä että osaaminen ovat riittävällä tasolla.

1.2.3 Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvo säilyy

Mittari	Toteutus 2017	Toteutus 2018	Toteutus 2019	Tavoite 2020	Toteutus 2020	Netra 1-5 2020
Hyvässä tai keskinkertaisessa kunnossa olevien kohteiden osuus arvokohteiden kuntojakaumasta, %	80	80	80	80	78	3
Kulttuuriperintötiedon ajantasaisuus, %	*	*	*	85,0	77,0	3

*Uusi mittari tulossopimuksessa, joka ei ole ollut vielä käytössä vuosina 2017–2019

Vahvuudet

Erillismäärärahoilla saatiin kiireellisiä kohteita korjattua. Iso ponnistus oli myös erillismäärärahojen mahdollistamien restaurointien suunnittelun ja toteutuksen kilpailutus. Nähtävyytenä hoidetut kulttuuriperintökohteet ovat monilla paikkakunnilla merkittäviä matkailun vetovoimatekijöitä, joihin tutustui 846 800 kävijää. Yhteistyö on tiivistä kulttuuriperinnön alueellisten toimijoiden kanssa.

Heikkoudet

Kulttuurihistoriallisten arvokohteiden korjausvelka arvioitiin vuonna 2018 70,3 miljoonaksi euroksi. Erillisrahoituksella voitiin kunnostaa vain nimettyjä kohteita, mutta jatkuvan kulttuuriperintöön kohdennetun riittävän rahoituksen puute on esteenä suunnitelmalliselle ja pitkäjänteiselle restaurointityölle. Kulttuuriperinnön arvokohteet, jotka eivät ole matkailun painopistekohteita, eivät houkuta rahoittajia. Erillisrahoituksen toimeenpanon edellyttämä restauroinnin rakennuttamis- ja hankintaosaaminen oli vähäistä, ja siihen perehtyminen vei paljon kulttuuriperinnön asiantuntijoiden työaika. Mittarien tavoitteita ei saavutettu, koska erillisrahoitus ohjasi pienilukuisen asiantuntijajoukon työn niiden edellyttämiin tehtäviin.

Johtopäätökset

Pieni asiantuntijajoukko on riski toiminnan jatkuvuudelle ja palvelukyvylle. Kulttuuriperintökohteiden hoidon kannalta Luontopalvelujen uusi hankintaorganisaatio, jossa on myös restauroinnin osaamista, on tärkeässä roolissa. PAVE-tietojärjestelmän ylläpitoon ja kehittämiseen tulee varata voimavaroja. Suojelualueiden kulttuuriperintöarvojen säilyttäminen edellyttää riittävää ja jatkuvaluonteista rahoitusta. Tähän tulisi hakea ratkaisua Valtion kiinteistöstrategian päivityksen jatkotöissä.

1.2.4 Metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista

Mittari	Toteutus 2017	Toteutus 2018	Toteutus 2019	Tavoite 2020	Toteutus 2020	Netra 1-5 2020
Metsästyksen ja kalastuksen valvonnassa suoritettut tarkastukset, joissa ei todettu rikettä, %	*	*	*	77,5	86	5
Metsästyksen ja -kalastuksen saalispalautteiden osuus lupien määrästä, %	*	*	*	18	**	**

*Uusi tulossopimuksen mittari, joka ei ole ollut vielä käytössä vuosina 2017–2019

**Kalastuksen saalispalautetietoa ei saatavilla tällä hetkellä tarvittavalla tarkkuudella

Vahvuudet

Alueellisten erävalvonnan yhteistyöryhmien perustaminen saatiin päätökseen. Metsästyskauden alkua valvottiin tehokkaasti viranomaisyhteistyöllä. Metsästyksessä ja erityisesti kalastuksessa todettiin edellisvuotta vähemmän rikkeitä, huolimatta kasvaneista harrastajamääristä. Laskua tapahtui erityisesti laillisuusrikkeissä, metsästyksen laillisuusrikkeet vähenivät 1,3 % ja kalastuksen laillisuusrikkeet 5 %. Metsästyslupien kysyntä oli ennätyksellinen ja myös aiemmin vähemmän kysytyille alueille riitti asiakkaita. Lupakiintiöiden suunnittelulla voitiin onnistuneesti ohjata metsästyspainetta niille alueille, missä on vahvat riistakannat. Metsästyksen kestävä suunnittelu onnistui hyvin uudistuneella järjestelmällä. Pienriistan lupametsästäjien antaman saalispalautteen määrä kasvoi merkittävästi edellisestä vuodesta onnistuneiden kehittämistoimien seurauksena ja riista- ja kalaelinympäristöjen hoitoon pystyttiin panostamaan aiempaa enemmän. Vuoden aikana käynnistettiin hankkeet valittujen valuma-alueiden elinympäristöjen ennallistamiseksi sekä virtavesien kutupaikkojen kunnostamiseksi. Muovisista kalastuksen pyydysmerkeistä luovuttiin ja merkkivalvonta siirtyi sähköiseen maailmaan.

Heikkoudet

Kalastuksen saalispalautteita saatiin heikosti. Tähän vaikuttaa Tuikki -saalispalauttejärjestelmän käytettävyyttä. Kalastuksen suunnitteluun ja mitoitukseen käytettävissä olevat resurssit olivat työmäärään nähden riittämättömät. Julkisoikeudellisten kalastustehtävien hoito, joka sisältää muun muassa kaupallisen kalastuksen taustatyön, vie yhä enemmän työaikaa, koska se vaatii syvällistä sidosryhmäyhteistyötä. Huolimatta kasvaneista harrastajamääristä asiakaskontaktien määrät pysyivät erävalvonnassa entisellä tasolla. Valvontaresurssit eivät ole kasvaneet, ja nykyresursseilla ei kyetä tavoittamaan nykyistä enempää asiakkaita. Lupatarkastustyökalun käyttö oli paikoin haastavaa, kun osa lupatuotteista ei mahdollistanut luotettavaa valvontaa (esim. osa pyydysluvista ja kaupallisen kalastuksen luvat). Koronapandemia kokousrajoituksineen heikensi myös erävalvonnan viranomaisyhteistyötä.

Johtopäätökset

Kalastustehtävien kokonaisuus vaatii edelleen tarkempaa selvitystä ja kalastuksen kehittämissuunnitelma joudutaan päivittämään, jotta se vastaisi nykyhetken tehtävien vaatimuksia ja myös olemassa olevia resursseja. Valtion vesien kalastuksen hoidon kokonaisresurssit tunnistetaan riittämättömiksi. Myös kalastuksen saalispalautteiden keräämisessä on paljon kehittämistä. Tässä yhteistyötä tehdään Luonnonvarakeskuksen kanssa. Erävalvonnan suhteellinen määrä pysyttelee vuodesta toiseen samalla tasolla, jonka määrittää käytännössä valvontaan käytettävät resurssit. Myös rikkeiden suhteellinen osuus tarkastusten kokonaismäärästä noudattelee pitkän ajan keskiarvoa. Myyntijärjestelmässä olevia lupatuotteita kehittämällä erätarkastajien lupatarkastustyökalu toimisi tulevaisuudessa luotettavammin.

1.2.5 Monipuoliset ja asiakaslähtöiset eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat edellytyksiä erätalouden yritystoiminnalle

Mittari	Toteutus 2017	Toteutus 2018	Toteutus 2019	Tavoite 2020	Toteutus 2020	Netra 1-5 2020
Metsästäjien ja kalastajien asiakastytyväisyys, asteikko 1–5	*	*	*	3,80	3,76	4
Valtion kalastonhoitomaksu, kalenterivuositmaksun maksajien, lkm	192 360	174 342	180 486	180 000	215 983	5

*Uusi mittari tulossopimuksessa, joka ei ole ollut vielä käytössä vuosina 2017–2019

Vahvuudet

Koronapandemian vaikutuksesta erälupien myynti kasvoi huomattavasti ja uusia asiakkaita saatiin huomattavan paljon. Asiakaspalveluissa ja -neuvonnassa onnistuttiin erinomaisesti vahvasti kasvaneesta kysynnästä huolimatta. Saadut palautteet olivat pääasiassa hyviä. Kalastonhoitomaksujen vuosiluvan maksajien lukumäärässä ylitettiin sille asetettu tavoite. Kalastonhoitomaksujen markkinointia ja myyntiä jatkettiin aktiivisesti muun muassa "aineeton lahja" idealla. Kasvaneet asiakasmäärät lisäsivät merkittävästi myös erätalouden vaikuttavuutta aluetalouksissa. Vuoden aikana julkaistiin Eräluvut - sovellus, joka helpotti ja nopeutti kalastuslupien hankkimista ja jonka käyttäjämäärät nousivat nopeasti. Käynnistettiin Eräluvut-järjestelmä uudistus, jossa määritellään tulevaisuuden suunnat JHT:n myynti-, varaus- ja kassajärjestelmälle. Uudistuksella parannetaan ja tehostetaan asiakaslähtöisesti myös toimintatapoja, käytettävyyttä sekä työn tuottavuutta

Heikkoudet

Ulkoistettujen palvelujen myötä asiakasneuvonta ja lupatuotteiden myynti on entistä vahvemmin yhteistyöyrittäjien vastuulla, eikä heillä ei ole aina riittävää tietoa myytävistä tuotteista. Kalastavan väestön ikääntyminen jatkuu ja se vähentää kalastonhoitomaksun maksuvelvollisten määrää. Asiakastytyväisyyden seurannassa ei ole toistaiseksi pysyvää työkalua. Nykyisen myyntijärjestelmän kehittäminen on osoittautunut haastavaksi, kun toimintoja pyritään kehittämään nopeasti kasvavien asiakasmäärien palvelemiseksi. Erämatkailun kehittämisen ongelmana on nykyinen lainsäädäntö ja aloitteita sen kehittämiseksi on jo tehty.

Johtopäätökset

Kysynnän kasvaessa ja palveluja ulkoistettaessa on määritettävä oikeat kanavat palveluasiakkaita ja luotava yrityksille edellytykset olla osana Metsähallituksen myyntikanavia. Kalastus- ja metsästyslupa-asiakkaiden määrän kasvu lisäsi alueiden ja myös ihmisten hyvinvointia. Osassa maata myös erämatkailuyritysten asiakasmäärät kasvoivat ja he pystyivät hyödyntämään osaltaan valtion maiden sekä vesien eränkäyntimahdollisuuksia. Kalastonhoitomaksun markkinointia ja viestintää on pidettävä aktiivisena, jotta uudet asiakkaat saadaan pidettyä harrastuksen parissa. On myös tarve käynnistää jatkuva asiakastytyväisyysseuranta. Lisäksi jatkossa on varmistettava hyvä ja ammattitaitoinen asiakaspalvelu riittävällä resurssoinnilla ja koulutuksilla sekä ajanmukaisilla toimivilla järjestelmillä. Eräluvut - järjestelmä uudistuksella turvataan sujuva asiakaspalvelu.

1.2.6 Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä

Mittari	Toteutus 2017	Toteutus 2018	Toteutus 2019	Tavoite 2020	Toteutus 2020	Netra 1-5 2020
Kokonaiskäyntimäärät: Kansallispuistot ja muut yleisökohteet, kpl	8 024 770	8 041 019	8 180 000	8 300 000	9 179 000	5
Kävijöiden rahankäytön aikaansaama paikallistalousvaikutus, milj. €	258	290	305	314	*	*
Luontokeskusten ja maastopalvelujen asiakastytyväisyys, asteikko 1–5	4,3	4,4	4,4	4,4	4,4	4

*Koronapandemian vuoksi tarkkoja aluekohtaisia arvioita ei ole mahdollista tehdä vuonna 2020. Koska käyntimäärät ovat kasvaneet vahvasti, on kuitenkin todennäköistä, että valtakunnallisesti myös paikallistaloudellisten vaikutusten tavoite 2020 saavutettiin ja todennäköisesti ylitettiin.

Vahvuudet

Luonnossa virkistäytyminen ja kotimaan matkailu olivat vahvassa nosteessa, minkä takia kokonaiskäyntimäärä kasvoi edellisestä vuodesta 12,2 %, Luonnon terveys- ja hyvinvointivaikutukset korostuivat entisestään. Panostukset palvelujen kehittämiseen tulivat oikeaan aikaan. Lisääntyneisiin käyntimääriin pystyttiin vastaamaan myös huollossa, vaikka kuormitus oli poikkeuksellinen. Yrittäjien palvelut kohteiden ympärillä olivat hyvässä kunnossa. Yritykset reagoivat nopeasti ja joustavasti muuttuvaan kysyntään, mikä osaltaan mahdollisti vahvan kotimaan matkailun kasvun. Retkietiketti-viestintä käynnistyi onnistuneesti samaan aikaan, kun luontokohteisiin tuli suuri määrä uusia kävijöitä. Retkeilyn kestävyys ja vastuullisuus oli hyvin esillä mediassa ja somessa. Luontoon.fi-verkkopalveluun tehtiin merkittäviä uudistuksia ja yksittäisten käyttäjien määrä kasvoi 49 % vuoteen ollen 3,2 miljoonaa. Myös Retkikartta.fi -palvelu uudistui, ja käynneissä saavutettiin 44 %:n kasvu. Käyttäjää oli yli 1,3 miljoonaa eli lähes kolmanneksen enemmän kuin edellisenä vuonna. Luonnonsuojeluviestintää tehostettiin sekä mediassa että somessa.

Heikkoudet

Uusien kävijäryhmien ja lisääntyneen käytön mukanaan tuomiin lieveilmiöihin, kuten luvaton tulenteke ja toisia kävijöitä häiritsevä käyttäytyminen, ei täysimääräisesti pystytty vastaamaan. Joillakin kohteilla kantokyvyn rajoitteet tulivat vastaan ja ilmenivät ruuhkaisuutena. Paikoin suurta kysynnän kasvua kohdistui myös kohteisiin,

joiden palvelut on suunniteltu vähäisemmälle kävijämäärälle. Näillä alueilla ei täysin pystytty tuottamaan kysyntää vastaavaa maastopalvelua. Kysynnässä tapahtuneet äkilliset muutokset ja koronapandemiarajoitukset kuormittivat henkilöstöä. Koronapandemiarajoitusten seurauksena luontokeskuksissa toimivien vuokratyöntekijöiden liiketaloudelliset toimintamahdollisuudet kärsivät. Keskuksia jouduttiin kokonaan sulkemaan ja toimintaa rajoittamaan, minkä seurauksena opastuksen ja ympäristökasvatuksen vaikuttavuus heikkeni. Koronapandemian vuoksi ei pystytty asiakasturvallisesti toteuttamaan kävijätutkimuksia kuin kahdella alueella. Muutokset kävijäprofiileissa olivat koronapandemian aiheuttaman poikkeuksellisen tilanteen vuoksi niin suuria, etteivät aiempien vuosien tutkimustulokset tuota aluekohtaisesti luotettavaa arviota kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellisista vaikutuksista. Rahankäyttötiedot tuottavia kävijätutkimuksia ei voitu toteuttaa. Edellä mainituista syistä johtuen, ei mittarin toteuma-arvon laskentaa voitu toteuttaa.

Johtopäätökset

Kysynnän kasvutrendi oli ennakoitua vahvempi. Ensikertalaisten määrän kasvu edellyttää lisääntyvää retkeilyneuvontaa sekä asiakaspalvelupisteissä että verkossa. Verkkopalveluita on kehitettävä jatkuvasti ja asiakaslähtöisesti. Kasvokkain tapahtuva asiakasneuvonta on edelleen tarpeellista ja vaikuttavaa, vaikka asiakasneuvonta ja -viestintä siirtyy aiempaa enemmän digitaalisiin kanaviin. Kysynnän määrässä, alueellisessa jakautumisessa sekä kävijäprofiileissa tapahtuneet muutokset edellyttävät palvelujen kehittämistä sekä Metsähallituksessa että kumppaniyrityksissä. Koronapandemian jatkuessa matkailun yhteistyöyrittäjien tarjoamat palvelut painottuvat enemmän kotimaisille asiakkaille. Tiivis yhteistyö matkailusektorin kanssa on tärkeää, jotta vältetään ”yllätyksiltä” ja kehitetään yhteistyötä oikeaan suuntaan. Pidemmällä aikajaksolla asiakastyytyväisyys on noussut. Kysyntä kohdistuu osin alueellisesti uudella tavalla myös aiemmin vähemmän käytetyille kohteille. Tämä lisää tarvetta uusille asiakastyytyväisyyden seurantamenetelmille, kuten maastopalautejärjestelmälle. Metsähallituksen näkyvyyden tarve alueilla on entisestään kasvanut käytön määrän kasvun ja monipuolistumisen seurauksena. Luonnonsuojelutyöstä viestiminen on entistä tärkeämpää sähköisissä jakelukanavissa.

1.3 B Toiminnallinen tuloksellisuus

1.3.1 Toiminta on asiakaslähtöistä ja osallistavaa

Vahvuudet

Tunnistamalla strategisia avainkumppaneita ja luomalla heille kumppanuusohjelma ryhdyttiin tietoiseen muutosmatkaan kohti asiakaslähtöistä toimintakulttuuria. Lisäksi kehitettiin yhteistyömuotoja yrityskumppanien kanssa. Järjestettiin omistajien, kumppanien ja sidosryhmien edustajille valtakunnallinen keskustelutilaisuus siitä, miten Luontopalvelujen tulisi kehittää työtään luonnonsuojelun, luontomatkailun ja luonnon virkistyskäytön hyväksi. Luontopalvelualueilla tehtiin paikallisten päättäjien ja kuntien kanssa joitain uusia avauksia koronapandemiasta huolimatta mm. yhteistyössä Keski-Pohjanmaan maankunnan sekä kuntien perustettiin alueellinen Metsäpeuranmaa neuvottelukunta. Järjestettiin vuosittaisen kalastuksen-erävalvonnan ja viestinnän sidosryhmätapaamiset. Lisäksi osallistuttiin Kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien laatimisiin sekä lähes kaikkiin kalatalousalueiden kokouksiin, joissa Metsähallituksella on äänioikeus (90/118:sta). Vapapäivä tapahtuma siirrettiin koronapandemian takia kesältä syksylle, ja tapahtuma oli onnistunut poikkeusjärjestelyistä huolimatta. Asiakaspalautetta hyödynnettiin toiminnan

jatkuva kehittämisessä. Pystyimme hyvin vastaamaan asiakkaiden lisääntyneisiin yhteydenottoihin ja neuvonnan tarpeeseen. Toiminnan kehittämisessä, palvelumuotoilussa ja suunnitteluprosesseissa hyödynnettiin luontokeskuksissa kerättävää asiakaspalautetta, maastossa kerättävää kävijäpalautetta ja yhteistyöyrittäjiltä vuosittain kerättävää palautetta. Kysynnässä tapahtui paikoitellen hyvin voimakasta ja äkillistä kasvua. Tähän reagoitiin nopeasti viestinnällä ja sidosryhmäyhteistyöllä. Esimerkiksi pääkaupunkiseudulla konseptoitiin yhteistyössä muiden palvelutarjoajien kanssa sadan rauhallisemman luontokohteen viestintäkampanja. Paikkaan sidotun ja ajantasaisen maastopalautteen mahdollisuus rakennettiin Retkikartta.fi sovellukseen. Palvelumuotoilun tukemiseksi toteutettiin uudenlainen retkeilijäyhteisöön ja haastatteluihin perustuva kävijäprofilointi pääkaupunkiseudulla.

Heikkoudet

Koronapandemia vaikutti kumppaniyhteistyöhön negatiivisesti sekä määrällisesti että laadullisesti, koska osa sidosryhmätalouksista jouduttiin perumaan. Koronapandemian takia ei ollut myöskään mahdollisuutta tehdä standardisoituja kävijätutkimuksia suunnitelman mukaisesti. Kävijäprofileissa tapahtuvia muutoksia seurattiin muilla tavoin, mutta esimerkiksi rahankäyttöön liittyvää muutosta ei voitu todentaa riittävästi.

Johtopäätökset

Koronapandemian tuomiin haasteisiin on pystytty osittain vastaamaan joustavuudella, venymisellä ja sitkeydellä. Luontopalvelut ja Eräpalvelut on erittäin haluttu ja kysytty yhteistyökumppani kasvavassa määrin. Koronapandemiatilanteen mukaan jatketaan aktiivista yhteistyötä ja luodaan mahdollisuuksien mukaan myös uusia strategisesti keskeisiä kumppanuuksia. Asiakkaiden ja kumppanien kanssa käytävän vuorovaikutuksen tueksi tarvitaan hyvä paikkaan sidottu palautejärjestelmä. Tämän kehittäminen on käynnistynyt ja alkuvuodesta 2021 valmistuva digitaalinen asiakaskokemus -projekti antaa viitteitä jatkotyölle. Osallistavan suunnittelun ja yhteistyön työkalut toimivat hyvin matkailupainotteisilla alueilla. Myös kaupunkien ja taajamien yhteistyöstä ja osallistamisesta on hyviä kokemuksia.

1.3.2 Digiratkaisuilla parannetaan työn tuottavuutta, laatua ja asiakaspalvelua

Vahvuudet

Kehittämistyöt priorisoituivat toimintaprosessien ja ratkaisujen jatkuvaan kehittämiseen, teknisen velan vähentämiseen ja asiakaspalvelun tuen varmistamiseen, joka sisälsi mm. Retkikartan, Luontoon.fi, Uljas-järjestelmäkokonaisuuden versionkorotukset mahdollistaen toiminnan sujuvan jatkuvuuden ja voimakkaan käyttäjämäärien kasvun nykyisissä palveluissa. Työn tuottavuutta ja laatua kehitettiin parantamalla Uljas-kokonaisuuden käytettävyyttä, käyttöönottamalla uusia ominaisuuksia eri palveluissa sekä kehittämällä tietojen vastaanottamista ja siirtoa. Toteutettiin lajitietojen tiedonsiirtoprosessi Lajitietokeskukseen, parannettiin suojelualueiden perustamiseen ja hoito- sekä käyttösuunnitelmien tekemiseen liittyviä ominaisuuksia sekä kehitettiin Natura 2000 -tietolomakkeita. Uuden kehittämisen alueina olivat lajien (LajiGIS) ja rakennetun omaisuuden (PAVE) osalta maastotiedon keräämisen mobiilisovelluksen toteutus. Lisäksi käynnistettiin ASTA 3.0 -projekti uudistamaan Luontopalvelujen asiakastiedonkeruu, analysointi ja raportointi. Luontopalvelujen digitaalisen asiakaskokemuksen konseptointi- ja kehittämistyö käynnistettiin sekä luotiin pohjaa datakyvykkyyden kasvattamiselle. Julkaistu Eräluvut-sovellus on helpottanut ja nopeuttanut kalastuslupien hankkimista, erityisesti kalastonhoitomaksujen osalta. Käynnistettiin Eräluvut-

järjestelmäuudistus, jossa määritellään tulevaisuuden suunnat sekä Eräpalvelujen että Luontopalvelujen myynti-, varaus- ja kassajärjestelmälle. Uudistuksella parannetaan ja tehostetaan asiakaslähtöisesti myös toimintatapoja, käytettävyyttä sekä työn tuottavuutta. Luontopalvelujen digikehityksen uudelleen organisointi, yhteisen toimintamallin käyttöönotto sekä osaamisen vahvistaminen luovat osaltaan pohjaa tulevaisuuden digi- ja dataratkaisujen kehittämiseen.

Heikkoudet

Digi- ja data-alueella on paljon pohjatyötä tehtävänä, joka on edellytys digiagendan mukaisten palvelujen ja sisältöjen kehittämiseksi. Digitaalisen asiakaskokemuksen hajanaisuus, asiakasymmärryksen puuttuminen sekä datan rakenne, hajanaisuus ja laatu hidastavat tiedolla johtamista, reaaliaikaista päätöksentekoa ja älykkäiden dataan perustuvien vuorovaikutteisten ja dynaamisten palvelujen kehittämistä. Nykyisen myyntijärjestelmän kehittäminen on osoittautunut haastavaksi, kun toimintoja pyritään kehittämään nopeasti kasvavien asiakasmäärien palvelemiseksi. Metsähallituksen paikkatietoon perustuvien tietojärjestelmien rooli luonnonsuojeluhallinnon yhteiskäyttöisten palveluiden vastuullisena on kasvanut, mutta samanaikaisesti Uljas-järjestelmäkokonaisuus on elinkaarensa loppupäässä; tuotteita ei jatkokehitetä ja tuki on päättymässä noin viiden vuoden kuluttua, teknologia-arkkitehtuuri ei vastaa nykypäivän vaatimuksia ja nykyinen toteutusratkaisu ei mahdollista käytettävyyden parantamista tarvittavilta osin.

Johtopäätökset

Valmisteltu digiagenda-työ luo suuntaviivat kehitykselle ja tarvittaville kyvykkyyksille. Onnistumista varten tarvitaan osaamista ja ymmärrystä kaikille tasoille. Tehtävissä onnistuminen vaatii riittävää resursointia, toiminnan kehittämistä ja muutosta nykyiseen toimintakulttuuriin. Kehittämistyön suunnittelussa, toteutuksessa ja priorisoinnissa tulee huomioida JHT:n lakisääteiset tehtävät. Digi- ja datakehityksessä parannetaan edelleen Luontopalvelujen ja Eräpalvelujen yhteistyötä sekä pyritään löytämään yhä enemmän yhteisiä kehityskohteita. Uuden kehittämisen rinnalla pidetään huolta myös, että teknisen velan määrä ei pääse enää kasvamaan. Parhaimmillaan digitaaliset palvelut tulevat vähentämään työstä aiheutuvaa kuormaa ja mahdollistavat automaation tiettyjen palveluratkaisujen käytössä.

1.3.3 Suunnittelun ohjaus- ja johtamisprosesseja selkiytetään

Vahvuudet

Vuoden 2021 tulostavoitekarttapohjainen tulossopimus saavutti lopullisen muotonsa ja sen pohjalta toteutettiin vuoden 2021 toimintasuunnitelmien valmistelu. Näin saadaan varmistettua, että vuoden 2021 toimintasuunnitelmien toteutus kohdistuu optimaalisesti tulossopimuksen tavoitteiden kannalta tärkeimpiin tekemisiin. Lisäksi jatkettiin mittarikehitystyötä. Uudet mittarit tuotiin vuoden 2021 tulossopimukseen ja niiden seuranta varten on aloitettu tietojärjestelmäpohjainen (Power BI) tilannekuvaraporttien rakentaminen. Reaaliaikaiset tilannekuvaraportit mahdollistavat tulevaisuudessa tiedolla johtamisen aiempaa paremmin. Lisäksi tulossopimuksen tavoitteiden toimeenpanoa tukevia ratkaisuita edistettiin Luontopalveluissa. Ennakoinnin ohella tukitoimissa vaadittiin nopeaa reagointia ja ratkaisuhakuista toimintaa. Keskeisimmät toimet olivat seuraavat:

1. Vuokratyövoiman käytön periaatteet otettiin käyttöön, mikä antoi joustoa tehtävien hoitamiseen
2. Luonnonsuojelutehtävissä työnjohdollista kuormaa purettiin määräaikaisella esimiesportaan lisäyksellä

3. Hankintatoimea kehitettiin kahdessa eri vaiheessa. Vuoden alussa kynnysarvon ylittävät hankinnat siirrettiin konserniyksiköihin kilpailutettavaksi ja samalla kuvattiin hankinnan roolit Luontopalveluissa. Toisessa vaiheessa hankinnat koottiin Luontopalvelujen sisälle omaksi yksiköksi ja kokonaisuutta vahvistettiin osana Metsähallituksen yhteistoimintamenettelyä.
4. Digitalisaation tulevaisuuden haasteisiin varauduttiin kokoamalla luontopalvelujen sisällä hajallaan oleva tietohallinto omaksi yksiköksi.

Heikkoudet

Toiminnallisen ja taloudellisen muutoksen lisäksi haasteena oli uuden toimintatavan omaksuminen organisaatiossa. Myös suunnitteluvarannon vähäinen määrä hidasti toimeenpanokykyä.

Johtopäätökset

Koronapandemiasta huolimatta pystyimme etenemään tavoitteiden toteuttamisessa kiihtyvällä tahdilla sekä viemään läpi merkittäviä muutoksia toimintatavassa. Samalla saimme arvokasta kokemusta toiminnan kehittämisen pohjaksi. Suunnittelu, ohjaus ja johtaminen tapahtui uudistetuilla työkaluilla. Prosessi oli työläs ja vei aikaa, mutta asiat saatiin hoidettua. Suunnitteluprosessissa tunnistettiin Luontopalveluja ja Eräpalveluja yhdistäviä teemoja ja tavoitteita. Tilannekuvaraportit ovat tietynlainen päätepiste vuosien 2019-2020 aikana toteutetulle toiminnansuunnittelun ja tiedolla johtamisen kehittämistyölle. Tilannekuvaraportit hyödyntävät mm. ajantasaista tietoa paikkatietojärjestelmistä, joka tekee toiminnan reaaliaikaisen seurannan mahdolliseksi aina tulosohjaavia ministeriöitä myöden.

1.4 C Voimavarat

1.4.1 Toiminta sopeutetaan määrärahojen puitteisiin, ostopalvelujen käyttöä lisätään ja EU-rahoitusta hyödynnetään aktiivisesti

Vahvuudet

Henkilöstösuunnitelmat päivitettiin osana toiminnan suunnittelua. Suunnitelmien tavoitteena on hallita henkilöstön mitoitusta suhteessa perusrahoituksen määrän lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Vahvuutena tässä tarkastelussa on näkyvä kestävään toimintaan. Uutena EU-rahoitteisena projektina käynnistyi mm. Metsähallitus-vetoinen Our Saimaa Seal -LIFE. LIFE-rahoitushakukierroksella 2020 vastattiin yhteensä kahden hakemuksen valmistelusta ja lisäksi osallistuttiin kumppanina seitsemän hakemuksen valmisteluun.

Heikkoudet

Mitoittavan henkilöstösuunnittelun heikkoutena on se, että tässä menetelmässä ei päästä kiinni laadullisiin tekijöihin pitkällä aikavälillä. Metsähallitus konsernissa valmistellaan kokonaisuutena osaamisen kehittämisen työkaluja ja työ jatkuu. Selvitykseen uusien innovatiivisten rahoituskeinojen käytön mahdollisuuksista luonnonsuojelun rahoittamisessa oli tarkoitus osallistua osana ympäristöministeriön käynnistämää hankkeita. Hankkeita ei kuitenkaan aloitettu vielä vuonna 2020 eikä sisäisessä selvityksessä esitettyä säätiön perustamista edistetty ympäristöministeriön toiveiden mukaisesti.

Johtopäätökset

Lyhyen ja pitkän aikajänteen henkilöstösuunnittelussa tarvitaan sekä mitoittavaa, että laadullista suunnitelmaa työkaluineen. Pitkän aikavälin suunnittelussa on myös varmistettava se, että kiinteiden kulujen osuus ei kasva, mikäli rahoitustilanne muuttuu tulevaisuudessa. Selvitystä säätiön perustamismahdollisuuksista tulisi edistää tulevina vuosina, koska suojelualueiden hoidon rahoittamiseen yksityisten tahojen puolesta on runsaasti halukkuutta. Jatkoon päässeet LIFE-hakemukset olisivat erinomainen lisä mm. Helmi-ohjelman toteutukseen, mikäli ne saavat rahoituksen. Isojen LIFE-projektien valmistelu ja toteutus on tulevina vuosina erittäin haasteellista, koska mm. Helmi-ohjelman toteutus kilpailee samoista henkilöresursseista. Tästä syystä vuonna 2021 ei käynnistetä yhtään Luontopalvelut-vetoista Life-valmistelua vaan keskitetään panokset vuoden 2020 haussa jatkoon päässeiden projektien hakemusten viimeistelyyn ja mahdolliseen käynnistämiseen.

1.4.1.1 Taloudellisuus

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien yksikölle (myöhemmin JHT) ohjaavien ministeriöiden, ympäristöministeriön momentilta 35.10.52 ja maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.64.50, valtion talousarviosta strategisen tulossopimuksen ja sen vuosiliitteen tavoitteiden toteuttamiseksi myönnetty kolmivuotinen siirtomääräraha oli yhteensä 85,6 miljoonaa euroa (42,9 M€ vuonna 2019).

Toimintavuoden aikana ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön toimintamenomäärärahaa käytettiin yhteensä 57,7 miljoonaa euroa (vuonna 2019 40,3 miljoonaa euroa). Määrärahalla katettiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti 74 % toimintavuoden kokonaismenoista (vuonna 2019 62 %). Kumulatiivinen, käyttämättä jäänyt osuus siirtomäärärahoista kirjataan taseen saatuihin ennakoihin. Tarkempi erittely seuraavalle vuodelle siirtyvistä eristä on tuloslaskelmaa täydentävässä liitelaskelmassa kohdassa 2.2.5. Tulossopimukseen kirjattujen tavoitteiden toteuttaminen edellyttää myös aktiivista rahoituksen hankkimista muista rahoituskanavista.

Ympäristöministeriön momentilta 35.10.52 vuonna 2020 saadun kolmivuotisen siirtomäärärahan käyttökohteet

Ympäristöministeriö momentti 35.10.52	1000e	2020
Peruslaskelma		27 999
Luonnonsuojelualueiden ennallistaminen ja hoito		500
Luonnonsuojelualueiden kiinteistönmuodostaminen ja rajojen merkitseminen		500
Luonnonsuojelualueiden korjausvelan vähentäminen		1 000
Luonnonsuojelun rahoituksen kasvattaminen (HO 2019 kertaluonteinen)		19 200
Luonnonsuojelun rahoitus (HO 2019)		7 500
Saamelaismuseo ja Ylä-Lapin luontokeskus Siidan laajennus ja perusnäyttelyn uudistus		1 145
Eläkemaksurakenteen muutos		78
Eduskunnan jakovara		3 400
		61 322
LTA IV useita käyttökohteita		10 000
LTA VII Palkkausten tarkistus		140
YM momentti 35.10.52 yhteensä vuonna 2020		71 462

Maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.64.50 vuonna 2020 saadun kolmivuotisen siirtomäärärahan kohdentuminen

Maa- ja metsätalousministeriö momentti 30.64.50	1000e	2020
Peruslaskelma		5 731
Luonnonsuojelun rahoituksen kasvattaminen (HO 2019 kertaluonteinen)		1 000
Maa- ja vesiomaisuuden sopimusten hallintajärjestelmä (siirto momentilta 30.01.23)		535
Eläkemaksurakenteen muutos		16
Eduskunnan jakovara		310
		7 592
Pohjois-Suomen siemenhuolto, siemenkeräys		1 100
LTA IV luontomatkailevia tukeviin toimenpiteisiin		3 100
LTA VII useita käyttökohteita		2 426
MMM momentti 30.64.50 yhteensä vuonna 2020		14 218

Metsähallituksen Julkiset hallintotehtävät -yksikön erillisen kirjanpidon kokonaismenoja kuvaavat taulukot on laadittu varainkäyttöön perustuen, mukaan lukien pysyvien vastaavien lisäykset ja vähennykset ilman poistoja ja hallinnansiirtoja sekä vaihtuvien vastaavien varastonmuutosta. Kirjauskäytäntöä on osittain muutettu vuoden 2020 alusta alkaen kirjanpitojärjestelmän vaihdoksen yhteydessä. Vertailuvuoden 2019 lukuja ei ole saatettu vertailukelpoiksi.

Kokonaismenot olivat vuonna 2020 yhteensä 78,3 miljoonaa euroa (65,2 miljoonaa euroa vuonna 2019).

Kokonaisvarainkäyttö kasvoi edellisvuoteen nähden 13,1 miljoonaa euroa eli 20%. Kokonaisvarainkäytössä menot kasvavat niitä vastaan saadun rahoituksen kasvaessa. Kokonaisvarainkäyttö kasvoi voimakkaasti ympäristöministeriön hallinnonalan toiminnassa 16,2 miljoonaa euroa eli 48 %

Menolajeittain suurin menojen kasvu aineissa ja tarvikkeissa sekä vuokrissa ja muissa toimitilamenoissa yhteensä 6,1 miljoonaa euroa sekä investoinneissa 3,2 miljoonaa euroa. Toimintavuoden aikana tehtiin luontomatkaileukäytössä olevien rakennusten, rakennelmien, siltojen, laitureiden ja tiehankkeiden sekä

tietojärjestelmien investointeja kaikkiaan 6,3 miljoonan euron arvosta, mitkä katettiin pääosin ympäristöministeriön hallinnonalalta saaduilla määrärahoilla.

Ulkopuolisella hankerahoituksella katettujen menojen osuus säilyi vuoden 2019 tasolla ollen 13 % kokonaismenoista. Euromäärällisesti hankerahoituksen menot olivat 10,0 miljoonaa euroa (9,6 miljoonaa euroa vuonna 2019). Hankerahoitus perustuu vahvasti kansainvälisiin, maakunnallisiin ja paikallisiin kumppanuuksiin. Hankkeet integroivat JHT:n toimintaympäristöönsä ja niillä on myös merkittävä työllistävä ja paikallistaloutta aktivoiva vaikutus.

Toimintavuoden henkilötyövuodet olivat 526 vastaavien henkilötyövuosien ollessa 506 vuonna 2019 (ks. luku 1.4.2.1 Henkilöstön tunnuslukujen kehitys sekä liitetiedot 2.2.7).

Määrärahojen käyttöä on käsitelty tarkemmin luvussa 2.1.1.1 ja 2.1.1.2.

Julkiset hallintotehtävät -yksikön toiminnan kokonaismenojen jakautumin rahoituslähteittäin vuosina 2019-2020

Kokonaismenot rahoituslähteittäin 1000 e	2020 Yhteensä	2019 Yhteensä	Muutos eur	Muutos %
Maksullisen toiminnan menot	10 011	13 127	-3 115	-24 %
MMM momentti 30.64.50	8 003	7 741	262	3 %
YM momentti 35.10.52	49 761	33 518	16 243	48 %
YM, meriensuojelu momentti 35.10.22	484	841	-358	-43 %
YM, luonnonsuojelualueiden hankkiminen momentti 35.10.63	90	355	-264	-75 %
EU-rahoitus	5 866	5 539	327	6 %
OM, avolaitostyöt	1 307	986	321	33 %
TEM, työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet	235	355	-119	-34 %
Muu ulkopuolinen rahoitus	2 616	2 752	-135	-5 %
Yhteensä	78 373	65 213	13 160	20 %
Menot pl. maanhankintainvestoinnit	78 283	64 858	13 425	21 %

Julkiset hallintotehtävät -yksikön toiminnan menojen jakautumin menolajeittain vuosina 2019-2020

Kokonaismenot menolajeittain 1000 e	2020	2019	Muutos	
	Yhteensä	Yhteensä	eur	Muutos %
Aineet ja tarvikkeet	1 082	3 414	-2 332	-68 %
Ulkopuoliset palvelut (tuotanto)	6 550	6 059	491	8 %
Henkilöstömenot	28 580	27 239	1 341	5 %
Matkat ja muut henkilöstömenot	2 915	3 173	-258	-8 %
ICT-laite ja -ohjelmistomenot	2 621	2 371	250	11 %
Vuokrat ja muut toimitilamenot	11 818	3 343	8 475	254 %
Ajoneuvo- sekä muut kone- ja laitemenot	3 207	2 288	919	40 %
Muut palvelujen ostot	2 186	1 804	382	21 %
Muut markkinointi-, hallinto- ja liikemenot	13 087	12 203	884	7 %
Investoinnit	6 256	2 988	3 268	109 %
Maanhankintainvestoinnit	71	332	-261	-79 %
Yhteensä	78 373	65 213	13 160	20 %
Menot pl. maanhankintainvestoinnit	78 303	64 882	13 421	21 %

Alla olevassa taulukossa on kuvattu menojen jakaamaa ohjaavien ministeriöiden hallinnonalalle menolajeittain. Jakauma on laadittu rahoituslähteittäin ja toimintoittain kohdentaen ko. ohjaavan ministeriön hallinnonalalle.

Julkiset hallintotehtävät -yksikön toiminnan menojen jakautumin hallinnonaloittain vuonna 2020

Kokonaismenot hallinnonaloittain 2020			
1000e	YM	MMM	Yhteensä
Materiaalit ja palvelut	5 619	2 014	7 633
Henkilöstömenot	22 632	6 031	28 663
Liiketoiminnan muut kulut	29 141	6 611	35 752
Investoinnit	5 916	410	6 326
Yhteensä	63 307	15 067	78 374

Seuraavassa taulukossa on esitetty tulossopimukseen ja sen liitteeseen perustuvan rahoituksen sekä muiden rahoituslähteiden jakautuminen tehtävittäin ja rahoituslähteittäin. Yhteiset menot sisältävät luontopalvelujen mm. hallinnon, viestinnän, kehittämisen sekä tietohallinnon menoja. Vertailuvuosia ei ole saatettu vertailukelpoisiksi. Yhteisten menojen merkittävä kasvu aiheutuu pääosin vuonna 2020 tehdystä Luontopalvelujen sisäisestä organisaatiomuutoksesta ja siitä seuranneesta kirjaustavan muutoksesta, jossa aiemmin eri tehtäville kohdennetut menot on koottu osaksi yhteisiä menoja, esim. tietohallinto. Eräasiat kattavat koko Eräpalvelut-vastualueen rahoituksen ja toiminnan menot. Eräpalvelujen muut rahoituslähteet ovat pääosin maksullisen toiminnan tuloja 6,4 miljoonaa euroa (5,8 miljoonaa euroa vuonna 2019). Luontopalvelujen muissa rahoituslähteissä maksullisen toiminnan tulojen osuus on 45 % eli 6,1 miljoonaa euroa (41 % eli 6,6 miljoonaa euroa vuonna 2019). Muilta osin muut rahoituslähteet koostuvat pääosin eri rahoituslähteistä saaduista EU-projektirahoituksien menoista.

Julkiset hallintotehtävät -yksikön kokonaismenot vuosina 2019-2020 tehtävittäin ja rahoituslähteittäin

	2020 MMM mom.	2019 MMM mom.	2020 YM mom.	2019 YM mom.	2020 Muut rahoituslähteet	2019 Muut rahoituslähteet	Menot yhteensä 2020	Menot yhteensä 2019	Muutos euro	Muutos %
Rahoituslähteet ja tehtävät 1000 €	30.64.50	30.64.50	35.10.52	35.10.52						
Yhteiset menot	606	454	5 877	2 634	284	997	6 767	4 086	2 681	66 %
Luonnon- ja kulttuuriperinnön suojeleminen	0	106	13 712	8 001	4 562	5 192	18 274	13 299	4 975	37 %
Luonnon mätkäily- ja virkistyskäyttö	4 010	4 671	26 317	19 856	8 415	9 477	38 742	34 004	4 738	14 %
Alueiden hallinta	108	202	3 808	3 021	297	451	4 213	3 674	539	15 %
Eräasiat	2 111	1 983	34	6	7 063	7 836	9 208	9 825	-617	-6 %
Siemenhuolto	1 169	325	0	0	0	0	1 169	325	844	259 %
Menot yhteensä 2020	8 003	7 741	49 748	33 518	20 622	23 954	78 374	65 213	13 161	20 %
Menot yhteensä 2019	7 741		33 518		23 954		65 213			
Muutos euro	262		16 230		-3 332		13 161			
Muutos %	3 %		48 %		-14 %		20 %			

Alla olevassa taulukossa on laskelma Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien maa- ja metsätalousministeriön kolmivuotisen siirtomäärärahan (momentti 30.64.50) kumulatiivisesta käytöstä tehtävittäin.

Julkiset hallintotehtävät -yksikön maa- ja metsätalousministeriön määrärahan (momentti 30.64.50) käyttö tehtävittäin vuonna 2020

MMM määrärahan (momentti 30.64.50) käyttö tehtävittäin 1000€	Määräraha 2020	Valtuus 2020	LTA IV + LTA VII 2020	Siirrynyt vuodelta 2019	Bruttotulot 2020	Käytettävissä 2020	Ennuste 2020	Bruttomenot 2020	Siirtyy vuodelle 2021
1. Yhteiset menot							696	606	
2. Valtion retkeilyalueet, erämaa-alueet, virkistysmetsät, muut virkistysalueet, muu reittiverkosto					1		4608	4 117	
3. Erävalvonta					3		1773	1 751	
4. Riistataloudelliset hankkeet	7 592		5 526	266			27	30	
5. Kalataloudelliset hankkeet							1	3	
6. Lijoen uittovelvoitteen ja Ylä-Lapin kalavesien hoito							316	327	
7. Pohjois-Suomen siemenhuolto		992			770		1201	1 169	
Yhteensä	7 592	992	5 526	266	774	15 150	8 622	8 003	7 147

1.4.1.2 Tuottavuus

Valtioneuvoston 28.4.2020 hyväksymissä Metsähallituksen omistajapoliittisissa linjauksissa on julkisten hallintotehtävien yksikölle annettu tavoitteeksi mm. kehittää toimintansa tuottavuuden ja vaikuttavuuden mittaamista.

Kokonaistuottavuuden kehityksen tavoitteet on sisällytetty tulossopimukseen. Tulossopimus ja vuotuinen tulosohjaus kokonaisuudessaan asettavat välillisesti kustannustehokkuutta edistäviä tavoitteita, asettaen vaikuttavuus-, suorite- ja laatutavoitteita sekä määritetään resurssit, joilla tavoitteet tulee saavuttaa (VTV 1/2018).

Tuottavuutta arvioidaan Tilastokeskuksen kehittämällä kokonaistuottavuuden panos-tuotos menetelmällä, jossa tuottavuus lasketaan tuotos- ja kustannusindeksin avulla käyttäen parivuosi-laskentamallia. Suhdeluku 100 ilmaisee, että panokset, tuotokset ja tuottavuus ovat toteutuneet edellisen vuoden tasolla.

Tuotosindeksi lasketaan suoritteiden lukumäärien ja kustannusosuuksien muutoksen avulla. Toiminnan tuottavuuden eli työn tuottavuuden käytetyt suoritteet on ryhmitelty ydinprosesseittain ja ryhmien sisällä suoritteita on tarkennettu. Toimintokohtaiset kustannusosuudet on laskettu sisäisen kustannuslaskennan avulla.

Kustannusindeksin laskennassa kustannukset jaettiin palkka-, poisto ja muihin kustannuksiin. Toimintavuoden kuluja ei deflatoitu Tilastokeskuksen julkaiseman menoindeksin puuttuessa sen julkaisupäivän ollessa 11.2.2021.

Valtiontalouden tarkastusvirasto teki vuonna 2017 tarkastussuunnitelmaansa sisältyneen Metsähallituksen toiminta valtion maa- ja vesiomaisuuden hallinnassa -tarkastuksen 1/2018 (https://www.vtv.fi/files/5982/1_2018_Metsahallituksen_toiminta_valtion_maa-ja_vesiomaisuuden_hallinnassa.pdf sivut 9, 41-44). Tarkastuksen perusteella Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien yksiköllä on hyvät edellytykset julkisten hallintotehtävien kustannustehokkaaseen hoitoon, Julkisten hallintotehtävien kustannustehokkuutta on pyritty edistämään monin tavoin. Tuottavuutta parantavana tavoitteena on ollut myös hakea budjettirahoitusta täydentävää hankerahoitusta. Vuosittain vaihtuvat ulkoisen rahoituksen volyymit muokkaavat niin tavoitteita, suoritteita kuin resurssajakin. Kustannustehokkuutta ohjataan ja sen kehitystä seurataan. Kannanottona VTV toteaa raportissaan, että johtopäätöksiä kustannustehokkuuden kehityksestä ei kokonaistuottavuusindeksiä arvioimalla voi tehdä, sillä toimintavuodet julkisten hallintotehtävien hoidossa eroavat toisistaan merkittävästi. Määrällisten suoritteiden kustannustehokkuus on riippuvaista myös ulkoisista tekijöistä, jolloin kustannustehokkuus muuttuu ilman panostuksessa tapahtuvaa muutosta. Huomio tulisi kiinnittää tällöin toiminnan vaikuttavuuteen.

Vuoden 2021 aikana jatketaan toimia, omistajapoliittisten linjausten mukaisesti kehittää tuottavuuden ja vaikuttavuuden mittaamista osana ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön kanssa tehtävää laajempaa mittarikehitystyötä. Kehittämistyössä huomioidaan VTV:n raportissa (2017) esiin tuotuja havaintoja.

Parivuositarkastelussa kokonaistuottavuuden arvo toteutui merkittävästi yli sadan, indeksiluvun ollessa 113. Tuottavuus kasvoi kaikilla laskentamallin osa-alueilla. Laskentamallin tuotokset kasvoivat 17 prosenttia. Tuotosten tuottamiseen tarvittava työpanos kasvoi lähes 5 %. Tuotokset kasvoivat voimakkaammin kuin niiden tuottamiseen tarvittava työpanos saaden työn tuottavuuden nousemaan 11 %. Samaan aikaan myös kokonaispanos eli tuotosten tuottamiseen tarvittavat kustannukset kasvoivat vain 3 %. Laskentamallin mukaisessa parivuositarkastelussa kokonaistuottavuus eli tuotoksen ja kokonaispanoksen suhde parani 13 %.

Julkiset hallintotehtävät -yksikön tuotosten ja panosten toteuma indeksit, työn tuottavuus sekä deflatoimaton kokonaistuottavuus 2019-2020 sekä vastaavat toteumat vuosilta 2018-2019 ja 2017-2018

Indeksi, ei deflatoitu	2019-2020	2018-2019	2017-2018
Tuotos, toteutuneet suoritteet	117,03	78,53	104,54
Työpanos, tehollinen htv	104,95	96,43	98,69
Kokonaispanos, tuloslaskelman kulut	103,30	100,80	105,02
Työn tuottavuus, tuotos/työpanos	111,51	81,44	105,93
Kokonaistuottavuus, tuotos/kokonaispanos	113,29	77,91	99,55

Julkiset hallintotehtävät yksikön kokonaistuottavuus laskelmassa tuottavuutta kuvaavat suoritteet 2019-2020

Tuottavuusindeksiin laskennassa käytetyt loppusuoritteet vuonna 2020	
Loppusuoritteet prosesseittain	Mittari
Alueiden hallinta	
Hoito- ja käyttösuunnitelmat Natura-alueilla	Niiden Natura-alueiden lkm, joille valmistunut hoito- ja käyttösuunnitelma (HKS)
Luonnonsuojelu-alueiden perustaminen	Valmistuneiden suojelukiinteistöjen määrä
Maankäyttöön vaikuttaminen	Lausuntojen lkm (ei sis naapurien kuulemisia)
Maksulliset käyttöoikeudet	Uusien/ päivitettyjen sopimusten määrä VuokraGis sovelluksessa
Maastoliikenneluvat	Uralupien ja urien ulkopuolisten lupien lkm
NATA-arviointien määrä	Niiden Natura-alueiden lkm, joille on valmistunut NATA-arvointi
Luonnonsuojelu	
Luontotyyppien inventointi, ha	Inventoidut hehtaarit maa-alueilla
Ennallistaminen ja hoito, ha	Ennallistetut ja hoidetut hehtaarit
Lajiesiintymätarkastukset, kpl	Tarkastetut esiintymät, kpl
Huoltokirjat strategisen kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden kohteille	Valmistuneiden huoltokirjojen lukumäärä
Luonnon virkistyskäyttö	
Maksuton opastus	Käyntimäärät luontokeskuksissa ja muissa asiakaspalvelupisteissä
Palveluvarustuksen ylläpito	JHT:n hallinnoimien rakennusten ja rakennelmien lkm Pave tietojärjestelmässä. Jälkimmäisen vuoden luku otetaan suoraan sovelluksesta. Siitä vähennetään vuoden aikana rakennettujen kohteiden sekä JHT:n hallintaan siirrettyjen kohteiden lkm.
Maksullinen opastus (opastetut henkilöt)	Opastettujen henkilöiden lukumäärä
Maksullinen tilojen vuokraus	Tilojen vuokratulot 1000 e
Eräasiat	
Erävalvonta	Asiakaskontaktien lkm
Valtion kalastonhoitomaksu	Valtion kalastonhoitomaksun vuosiluvan maksaneiden lukumäärä
Metsästys ja kalastus (kalastuslupien lkm)	Kalastuslupien lukumäärä
Muut tehtävät	
Pohjois-Suomen siemenhuolto (myytyt kilot)	Myydyt siemenkilot

Julkiset hallintotehtävät -yksikön kokonaistuottavuus laskelman suoritteiden toteuma ja niihin kohdistuneet kustannusten osuus kokonaismenoista 2019-2020

LOPPUSUORITTEET 2019-2020	Toteuma	Osuus	Toteuma	Osuus
	Määrä	kaikista	Määrä	kaikista
	2019	menoista (%)	2020	menoista (%)
Hoito- ja käyttösuunnitelmat Natura-alueilla	2	0,8	1	0,8
Luonnonsuojelu-alueiden perustaminen	0	1,1	130	1,2
Maankäyttöön vaikuttaminen	179	2,4	220	2,2
NATA-arviointien määrä	52	0,6	110	1,1
Luontotyyppien inventointi maa-alueilla,ha	24 339	3,4	44 210	7,0
Ennallistaminen ja hoito, ha	6 341	10,2	9 637	10,7
Lajiesiintymätarkastukset, kpl	6 046	7,6	5 942	7,0
Huoltokirjat strategisen kultuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden kohteille	14	0,9	29	1,7
Maksuton opastus	1 152 100	17,3	890 000	24,7
Palveluvarustuksen ylläpito	35 075	33,2	35 273	28,2
Maastoliikenneluvat	6 721	0,5	12 836	0,4
Valtion kalastonhoitomaksu (vuosiluvan maksaneiden lkm)	180 486	0,8	215 983	0,5
Erävalvonta	9 861	3,9	9 559	3,3
Maksullinen toiminta, mittarina myyntitulot, ellei muuta ilmoitettu				
Maksulliset käyttöoikeudet	408	0,8	691	0,5
Maksullinen opastus (opastetut henkilöt)	46 490	4,8	7 529	0,1
Maksullinen tilojen vuokraus	1 700	0,0	1 602	0,0
Metsästys ja kalastus (kalastuslupien lkm)	94 121	11,3	117 687	9,2
Siemenhuolto (myydyt kilot)	1 614	0,5	1 365	1,5
				2019-2020
TUOTOSINDEKSI				117,03

1.4.1.3 Kannattavuus

Julkisten hallintotehtävien -yksikön maksullisen toiminnan kannattavuus ja kustannusvastaavuuden toteuma 2020

Maksullinen toiminta	2020 toteuma
Julkisoikeudelliset suoritteet	
MMM:n maksuasetuksen 888/2017 mukaisen julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, %	71 %
YM:n maksuasetuksen 1029/2017 mukaisen julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, %	28 %
Liiketaloudelliset suoritteet	
MMM:n maksuasetuksen 888/2017 mukaisen liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden kustannusvastaavuus, %	124 %
YM:n maksuasetuksen 1029/2017 mukaisen liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden kustannusvastaavuus, %	164 %
Erillislainsäädäntöön perustuvat	
MMM - Erillislainsäädäntöön perustuvien suoritteiden kustannusvastaavuus, %	108 %
YM - Erillislainsäädäntöön perustuvien suoritteiden kustannusvastaavuus, %	88 %

Kirjauskäytäntöä on osittain muutettu vuoden 2020 alusta alkaen kirjanpitojärjestelmän vaihdoksen yhteydessä. Vertailuvuoden 2019 lukuja ei ole saatettu vertailukelpoiksi.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tulorahoitteisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus lasketaan soveltaen Valtiokonttorin 17.12.2020 antamaa määräystä VK/54895/00.00.01.06.00/2020. Vuoden 2020 maksullisen toiminnan yhteenlaskettu kustannusvastaavuus kaikkien suoritteiden osalta oli 102 %. Toimintavuoden kokonaisliikevaihto laski 0,7 miljoonaa euroa (5 %). Liikevaihdon laskuun vaikuttivat osaltaan koronapandemian aiheuttamana annetut vuokratilennukset 0,4 miljoonaa euroa sekä luontokeskusten ja varaus- ja vuokratupien sulkeminen. Kaikista kustannuksista suurin yksittäinen kustannuserä on henkilöstökustannukset 3,9 miljoonaa euroa 32 %.

Julkisten hallintotehtävien maksullisten suoritteiden hinnoittelusta säädetään valtion maksuperustelaisissa - ja asetuksessa sekä Metsähallitukselle erikseen säädetyissä asetuksissa, Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista 1029/2017 sekä Maa- ja metsätalousministeriön asetus eräiden Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista 888/2017. Asetuksilla säädetyn mukaisesti suoritteiden hinnoittelu jakautuu omakustannusarvon mukaisiin, omakustannusarvoa alhaisempiin ja maksuttomiin julkisoikeudellisiin suoritteisiin sekä liiketaloudellisesti hinnoiteltuihin ja muihin maksullisiin suoritteisiin. Tuotto- ja kustannustiedot perustuvat liikekirjanpitoon. Kustannusvastaavuuslaskelmat laadittiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti kohdentaa käytössä olevaan toteutuneeseen työaikaan. Työaikajakaumaa käytettiin myös poistojen, korkojen sekä yhteiskustannusten kohdentamisessa.

Maa- ja metsätalousministeriön julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus vuonna 2020 oli -1,6 miljoonaa euroa. Julkisoikeudellisten suoritteiden liikevaihto kasvoi 0,4 miljoonaa euroa. Liikevaihdon kasvu muodostui metsästyslupamyynnin kasvusta (13 %). Pyydyskalastuksen pysyessä vastaavalla tasolla kuin edellisellä vuonna. Kustannuksista merkittävin osa muodostui palvelujen ostosta ja henkilöstökuluista niiden ollessa 73 % kaikista kustannuksista. Ympäristöministeriön toimialan julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 28 %. Liikevaihto kasvoi 0,04 miljoonaa euroa 21%.

Maa- ja metsätalousministeriön liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 124 % eli 0,5 miljoonaa euroa ennen Pohjois-Suomen käpykeräykseen saatua hintatukea. Pohjois-Suomen siemenhuollon käpykeräyksen kustannusten kattamiseen on saatu eduskunnan myöntämän valtuuden mukaisesti rahoitusta valtion budjetista 0,9 miljoonaa euroa maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.64.50.

Liiketaloudellisten suoritteiden liikevaihto kasvoi 0,1 miljoonaa euroa eli 5 %. Vapakalastuksen ja aktiivisten kalastusmuotojen suosio jatkoi edelleen kasvuaan. Kalastuslupien liikevaihto kasvoi 0,2 miljoonaa euroa samaan aikaan siemenmyynnin laskiessa 0,09 miljoonaa euroa muiden suoritteiden liikevaihdon säilyessä lähes samalla tasolla. Siementen myynnissä vuosittainen vaihtelu on normaalia. Kustannuksista merkittävin osa muodostui vuokrista ja henkilöstökustannuksista yhteensä 1,6 miljoonaa euroa ollen 68 % kaikista maa- ja metsätalousministeriön liiketaloudellisten suoritteiden kustannuksista.

Ympäristöministeriön liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 164 % eli 1,9 miljoonaa euroa. Liikevaihto laski 1,2 miljoonaa euroa aiheutuen suurimmalta osin koronapandemian suorista tai välillisistä vaikutuksista. Luontokeskukset ja myös vuokratuvat olivat suljettuina osan vuodesta, mikä vaikutti myynnin laskuun. Pitkäaikaisille vuokralaisille annettiin vuokranalennuksia. Luonnossa liikkuvien käyntimäärät lisääntyivät mutta asiakaskäyttäytyminen oli erilaista kuin aikaisempina vuosina joten liikevaihto ei kasvanut käyntimäärien kasvaessa. Käynnissä oleva soiden ennallistamiseen keskittyvä iso LIFE-projekti mahdollistaa useiden, isojen puustoisten soiden ennallistamisen, mikä vaatii puuston poistoa ko. kohteen luonnontilaa vastaavan lopputuloksen saavuttamiseksi. Vuonna 2020 puunmyynti oli kuitenkin 0,2 miljoonaa euroa alhaisempaa kuin edeltävänä vuonna. Kustannuksista merkittävin osa muodostui poistoista ja henkilöstökustannuksista yhteensä 67 % ollen 2,0 miljoonaa euroa.

Julkisten hallintotehtävien maksullisten suoritteiden liikevaihto toimialoittain on esitetty luvussa 2.2.5 ja kustannuslaskennan periaatteita sekä kustannusvastaavuuslaskelmia esitetään numeerisesti luvussa 2.2.10.

1.4.2 Henkilöstön vireestä ja osaamisen kehittymisestä huolehditaan sekä esimiestyön laatua parannetaan

Vahvuudet

Vuoden 2019 henkilöstötutkimuksen pohjalta asetettiin Luontopalveluille kokonaisuutena kolme kehittämistavoitetta: Tulossopimuksen konkretisointi käytännön tekemiseksi, johtamisroolien kirkastaminen sekä tietohallinnon johtaminen ja organisaatiovarmuuden lisääminen. Tulossopimuksen ja toiminnansuunnittelun vahvempi yhteensovittaminen selkeytti tulossopimuksen roolin ja tavoitteet koko henkilöstölle. Samalla tämä vuorovaikutteinen prosessi lisäsi yhteistyötä sisäisesti sekä ohjaaviin ministeriöihin. Luontopalvelujen johtoryhmässä keskityttiin työhyvinvoinnin ja jaksamisen varmistamiseen yhteistyössä Terveystalon kanssa. Luontopalvelualueilla järjestettiin koronapandemian mahdollistamissa rajoissa tiimivalmennuksia, missä keskityttiin mm. työhyvinvoinnin edistämiseen ja työssä jaksamiseen, yhteisen toimintatavan kirkastamiseen, arvostuksen osoittamiseen sekä yhteishengen kohottamiseen. Testattiin pilottina työvälineitä osaamistarpeiden kehittämiseen. Tietohallinnon uudistaminen vietiin läpi suunnitellusti ja on kuvattu edellä tarkemmin kohdissa 1.3.2 ja 1.3.3.

Eräpalvelujen ehdoton vahvuus on ollut hyvä työyhteisön ilmapiiri ja -tila, johon liittyy henkilöstön luottamus kollegoiden apuun ja tukeen. Myös esimiestyö on koettu hyväksi ja oikeudenmukaiseksi. Vuoden 2019 henkilöstötutkimuksen pohjalta asetettiin Eräpalveluille kokonaisuutena kaksi kehittämistavoitetta: Kannustaminen ja osaamisen kehittäminen sekä digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen. Nämä tavoitteet asetettiin, jotta onnistuminen vaativassa asiakastyössä varmistetaan. Asiakkaiden määrä kasvaa nopeasti ja myös asiakastyön vaatavuus kasvaa. Erilaisten palvelujärjestelmien uudistustyö edellyttivät koulutusta ja osaamisen kehittämistä ja työ jatkuu.

Koronapandemia muutti työtavat ja keskinäinen vuorovaikutus siirtyi lähes täysin sähköiseen maailmaan. Koronapandemian takia henkilöstö teki paljon etätöitä, josta on pääosin hyviä kokemuksia. Tähän siirtyminen kuitenkin onnistui hyvin ja henkilöstö alkoi järjestämään muun muassa virtuaalisia kahvihetkiä ja vapaamuotoisia kokouksia, joilla huolehdittiin myös työyhteisön hyvinvoinnista. Jopa virtuaaliset pikkujoulut pystyttiin pitämään. Lisäksi henkilöstöä perehdytettiin LEAN-johtamismalliin, joka tähtää tehokkaaseen ja sujuvaan työntekoon sekä työhyvinvoinnin edistämiseen.

Heikkoudet

Luontopalvelujen johtoryhmän työn ja roolien määrittely ei edennyt ja sitä jatketaan uuden luontopalvelujohtajan johdolla. Osaamisen kehittämisessä jäätiin odottamaan konsernissa aloitettua osaamisen kehittämisen prosessin aloittamista. Henkilöstön hyvinvointiin ja jaksamiseen liittyvät riskit liittyvät työn määrään, kiireen tuntuun ja näistä johtuvaan kuormittumiseen. Eräpalvelujen osalta nopeasti kasvava asiakaspinta ja taloustilanteeseen liittyvät vaativat selvitystarpeet loivat myös erävarmuutta, joka heijastui myös henkilöstötutkimuksen tuloksiin.

Johtopäätökset

Osaamisen kehittäminen on noussut keskeiseksi tavoitteeksi koko Metsähallituksessa ja etenemme sen osalta yhteisellä aikataululla koko konsernissa. Lisäksi asiakasmäärät ja palvelujen kysyntä kasvoivat voimakkaasti. Kuitenkin vuodesta selvittiin hyvin ja toiminnan vaikuttavuus kasvoi merkittävästi. LEAN-toimintamallilla saavutettavien ilmeisten hyötyjen perusteella jatkuvan parantamisen kulttuurin rakentamista jatketaan myös tulevaisuudessa.

1.4.2.1 Henkilöstön tunnuslukujen kehitys

HENKILÖSTÖN TUNNUSLUKUIEN KEHITYS 2017–2020				
	2017	2018	2019	2020
Henkilötyövuodet*				
Vakinaiset	395	386	379	360
Määräaikaiset	135	136	127	166
Yhteensä	530	522	506	526
<i>*Poissaoloja ei ole poistettu</i>				
Henkilömäärä 31.12.				
Vakinaiset	398	389	388	381
Määräaikaiset	103	111	167	213
Yhteensä	501	500	555	594
Palkkasumma ilman sivukulua, milj. €	20,9	23,5	22,2	23,3
Henkilöstön keski-ikä				
Vakinaiset	49,0	49,7	50,5	50,1
Määräaikaiset	37,0	38,9	40,0	40,9
Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus ja keskimäärä				
Alkaneet palvelussuhteet	8	20	7	21
Päättyneet palvelussuhteet	22	20	13	23
Henkilöitä keskimäärin	403	392	391	381
Kokonaisvaihtuvuus	-3,5	0	-1,2	-0,5

1.4.2.2 Työhyvinvointi

TYÖHYVINVOINNIN KEHITYS 2017–2020				
	2017	2018	2019	2020
Työtyytyväisyys ja inhimillisen pääoman kehitys (henkilöstötutkimus)				
esimiestyöskentely (asteikko 1–5)	3,9	3,9	4,1	3,9
osaamisen kehittyminen ja uudistuminen (asteikko 1–5)	3,7	3,7	3,6	3,7
vire (asteikko 1–5)	3,9	3,8	4,0	3,9
Työtapaturmista johtuvat poissaolot (työpäivää/htv)	0,1	0,5	0,4	0,4

1.4.2.3 Tulospalkkio

Metsähallituksen koko henkilökunta on tulospalkkiojärjestelmässä. Tulospalkkion kriteerit liittyvät taloudellisen tulokseen sekä toiminnan laatuun ja vaikuttavuuteen liittyviin tavoitteisiin. Palkkion enimmäismäärä voi olla maksimissaan 10 % palkkasummasta. Metsähallituksen liiketoimintojen taloudellisen tuloksen saavuttaminen laukaisee tulospalkkioiden maksun. Tilinpäätökseen ei sisälly varausta tulospalkkioiksi, koska toteutuneen tuloksen perusteella tulostavoitteeseen ei päästy. Tulospalkkioiden maksusta päättää Metsähallituksen hallitus.

1.4.3 Toiminnan kustannusvaikuttavuutta parannetaan

Vahvuudet

Zonation-ohjelmisto on ekologiseen tietoon perustuvan päätöksenteon apuväline, jonka avulla voidaan parantaa ennallistamisen ja luonnonhoidon kustannusvaikuttavuutta. Helmi-ohjelman luonnonhoidon ja ennallistamisen kustannusvaikuttavuutta on tehostettu hyödyntämällä toimenpiteiden kohdentamisessa Zonation -analyysin tuloksia, jossa Natura 2000-alueita on priorisoitu ennallistamis- ja luonnonhoitopotentialin sekä toisaalta luontoarvojen korvaamattomuuden suhteen. Virkistys- ja matkailukäytön rakenteisiin sekä kulttuuriperintökohteiden hoitoon kohdennettiin uudistus ja korjaustoimenpiteitä yli sadalle kysynnän painopistealueelle eri puolilla maata. Terveys- ja hyvinvointivaikutukset säilyivät edelleen korkealla tasolla. Käytön kestävydestä tuotettiin ensimmäinen valtakunnallinen kokonaisarvio perustuen vuonna 2019 seurannassa olleiden seitsemän kansallispuiston ja kolmen muun alueen käytön kestävyuden LAC -arvioinnin tuloksiin. Kestävyys tila seurannan piirissä olevilla alueilla on pääsääntöisesti hyvä. Kestävyys seuranta laajennettiin ja sitä tehtiin 12 kohteella ja käynnistettiin 11 uudella kohteella. Erillishoidoksella aloitettiin Eräpalvelujen vetämä valuma-alue projekti, jonka toteutuksessa mukana Eräpalveluiden lisäksi Metsätalous Oy:n sekä Luontopalveluiden asiantuntijat. Yhteistyöllä tase-alueista riippumatta saatu projekti alkamaan hyvin koko maassa kymmenellä eri pilottialueella.

Heikkoudet

Ennallistamisen ja luonnonhoidon toimenpiteiden kustannusvaikuttavutta mittaavan mittarin kehitystyö on osoittautunut luultua haastavammaksi eikä mittaria ole vielä saatu valmiiksi. Ongelmat ovat olleet kuitenkin lähinnä teknisiä liittyen tiedon saamiseen ulos paikkatietojärjestelmästä. Zonation-analyysit perustuvat aina olemassa olevaan paikkatietoon, joten kaikki toimenpidetarpeessa olevat kohteet eivät ole siten mukana analyysissä inventointipuutteiden takia. Zonation ei myöskään tunnista kohteita, joissa esim. suon ennallistaminen ei ole mahdollista naapurimaanomistajille aiheutuvan vettymishaitan takia. Virkistyskäytön suoria vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, laji ja luontotyyppitasolla on haasteellista seurata. Yleensä näihin vaikuttavat paljon muutkin tekijät ja menetelmää kehitetään parhaillaan tältä osin. Kävijätutkimukset eivät ole aina optimaalisen herkkiä tuottamaan käytön kestävyys LAC -mittareita, etenkin jos niiden päivitysväli on yli viisi vuotta. Valuma-alue projektin pilottialueiden valinta oli varsin haasteellista. Eri toimijoiden välillä on ollut aiemmin varsin vähän yhteistoimintaa, jonka seurauksena toimintatapojen yhdenmukaistamista on pitänyt yhteensovittaa.

Johtopäätökset

Ennallistamisen ja luonnonhoidon toimenpiteiden kohdentamisessa Zonation -analyysien tulokset käytettynä yhdessä asiantuntija-arvion ja paikallistuntemuksen kanssa tuottavat käytännön kannalta parhaan tuloksen. Laajennetaan ja kehitetään edelleen käytön kestävyys seuranta (LAC) jatkuvan parantamisen hengessä. Kehitettävän maastopalautejärjestelmän hyödyntäminen on mahdollinen osaratkaisu kestävyys seurannassa. Palvelurakenteiden paikkatiedon laadun parantamiseksi järjestetään edelleen sisäistä koulutusta tehtäväalueesta vastaaville. Haasteista huolimatta valuma-alueiden pilottikohteiden suunnittelu on edennyt hyvin ja niiden toteutusta jatketaan.

2 Tilinpäätös

2.1 Tilinpäätösanalyysi

2.1.1 Tuloslaskelma

Kirjauskäytäntöä on osittain muutettu vuoden 2020 alusta alkaen kirjanpitojärjestelmän vaihdoksen yhteydessä. Vertailuvuoden 2019 lukuja ei ole saatettu vertailukelpoisiksi.

Valtion talousarviosta myönnettävän rahoituksen lisäksi julkisiin hallintotehtäviin käytetään Julkisten hallintotehtävien yksikölle kertyvät tulot, kiinteistöjen myyntitulot, hankerahoituksella saadut tulot sekä muut saadut avustukset ja lahjoitukset.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien - yksikön erillinen kirjanpito ja erillinen tilinpäätös vuodelta 2020 on laadittu Metsähallituksesta annetun lain (234/2016) sekä valtioneuvoston asetuksen (1368/2016) mukaisesti. Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien - yksikön (JHT) liikekirjanpidon tuloslaskelma, tase ja liitetiedot sekä niitä kuvaava tilinpäätösanalyysi on laadittu merkittävältä osin suoriteperusteisesti liikelaitoksen tilinpäätösmallin mukaisesti koko toimintavuodelta 2020. Tilikauden poistoja eikä Pohjois-Suomen siemenhuollon varastonmuutosta kateta vuosittaisella talousarviorahoituksella, vaan ne on jo katettu talousarviorahoituksen varainkäytöllä hankintahetkellä. Tuloslaskelmassa on esitetty omana eräänään tilikauden tuloksen siirto muuhun omaan pääomaan. Tämä siirto perustuu asetuksen 1368/2016 5§:n määräykseen. Julkisten hallintotehtävien tavoitteena ei ole voiton tuottaminen, vaan sen tuloksen arvo mitataan toiminnan yhteiskunnallisella vaikuttavuudella.

Liikekirjanpidon tuloslaskelman ylijäämä ennen tilinpäätössiirtoja oli 1,0 miljoonaa euroa (1,6 miljoonaa euroa alijäämäinen vuonna 2019). Ylijäämä muodostui pääosin maksullisen toiminnan ylijäämästä 1,8 miljoonaa euroa sekä käyttöomaisuuden oikaisuksista ja myyntivoitoista 0,9 miljoonaa. Samanaikaisesti poistojen ollessa 1,4 miljoonaa euroa ja Pohjois-Suomen siemenhuollon varmuusvaraston muutoksen ollessa 0,2 miljoonaa euroa

Avustuksella katettu, tilikauden aikana luontomatkailukäytössä oleviin rakennuksiin ja rakennelmiin, tiehankkeisiin, koneisiin ja kalustoon sekä tietojärjestelmiin tehdyt investoinnit 5,9 miljoonaa euroa (2,3 miljoonaa euroa vuonna 2019) on kirjattu hankintamenon vähennykseksi (KILA 2003/1701). Julkisten hallintotehtävien liikekirjanpidon tuloslaskelmassa on esitetty valtion talousarvion kautta saatu rahoitus sekä liiketoiminnan muut tuotot suoriteperusteisena tuottoeränä siten, että ne vastaavat tilikaudelle kirjattuja kuluja (pl. poistot ja varaston muutos, maksullisen toiminnan tulos), kulujen oikaisuja sekä osittain kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenoja. Näin esitettynä oman pääoman jatkuvuus on yhtenevä liikelaitoksen tilinpäätöksen kanssa.

Maksullisen toiminnan tuotot eli liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot olivat yhteensä 19,7 miljoonaa euroa kasvaen edellisvuoteen verrattuna 0,1 miljoonaa euroa eli 1 %. Liiketoiminnan muut tuotot muodostuvat pääosin muusta kuin valtion talousarviosta saaduista hankerahoituksista sekä saaduista vakuutuskorvauksista ja omaisuuden myyntivoitosta. Tilikauden liikevaihto toimialoittain ja liiketoiminnan muut tuotot on eritelty liitetiedoissa 2.2.5 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot.

Valtion talousarviosta liikekirjanpidon tuloslaskelmaan kirjattu rahoitus 55,8 miljoonaa euroa on eritelty tuloslaskelmaa täydentävässä liitelaskelmassa kohdassa 2.2.5.

Tilikauden 2020 liikekirjanpidon kulut 74,0 miljoonaa euroa kasvoivat edellisvuoteen nähden 9,9 miljoonaa euroa (16 %). Kulujen kasvu aiheutui, lisääntyneen rahoituksen mukaisesti, pääosin korjausvelan

vähentämisestä. Yksittäisinä erinä merkittävimmät kulujen kasvut kohdistuivat luontomatkauskäytössä olevien kiinteistöjen huolto-, kunnossapito- ja korjaustoimenpiteisiin sekä tiehankkeisiin. Henkilöstökulut yhteensä toteutuivat 1,3 miljoonaa euroa suurempina kuin edeltävänä vuonna vastaavasti henkilötyövuodet kasvoivat 506:sta 526:een. Muut kulut kasvoivat 10,5 miljoonaa euroa mikä aiheutui osin kirjaustavan muutoksesta sekä saadun rahoituksen mukaisesti tulevaisuusinvestointirahoituksella toteutettujen mm. rakennelmien ja reittien korjauskulujen kasvusta.

Pohjois-Suomen siemenvaraston varastonarvo aleni 0,2 miljoonaa euroa vastaavan muutoksen ollessa 0,1 miljoonaa euroa vuonna 2019. Vuoden 2020 muutokseen sisältyy epäkuranttiusvähennystä 0,05 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 toteutetun käpykeräyksen siementuotanto lisätään varaston arvoon arviolta vuoden 2021 lopussa.

2.1.1.1 Valtion talousarviosta saatujen määrärahojen käyttö

Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus ennen hankintamenon vähennystä tai korjausta oli 61,05 miljoonaa euroa kasvaen edelliseen vuoteen verrattuna 15,9 miljoonaa euroa (35 %). Merkittävin rahoituksen kasvu oli ympäristöministeriön hallinnonalta saadussa rahoituksessa. Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatuja rahoituseriä on kuvattu luvussa 2.2.5 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot

Rahoitus käytettiin ohjaavien ministeriöiden kanssa tulossopimuksessa sovittujen tehtävien suorittamiseen ja niistä aiheutuviin menoihin. Valtion talousarviosta saatiin perusmäärärahan (momentit 30.64.50 MMM ja 35.10.52 YM) lisäksi hanke- ja muuta täydentävää rahoitusta.

Merkittävimmät, ympäristöministeriön kanssa tulossopimuksessa sovitut vuoden 2020 määrärahaan momentilla 35.10.52 sisältyneiden kohdennettujen määrärahojen menot olivat tulevaisuusinvestointirahoituksella tehdyt toimet ml. elinympäristöjen tilan parantamiseen liittyvät tehtävät 11,5 miljoonaa euroa, josta investointeina hankintamenon vähennykseksi kirjattiin 1,9 miljoonaa euroa. Merkittävimmät elinympäristöjen tilan parantamiseen liittyvät toimet olivat soiden ennallistaminen 1,1 miljoonaa euroa, metsien elinympäristöjen hoito 0,8 miljoonaa euroa, luontotyyppitiedon inventointi 1,1 miljoonaa euroa sekä laji-inventoiteihin ja lajien suojeluun 0,6 miljoonaa euroa. Merkittävimpiä korjausvelan pienentämiseen liittyviä toimia tehtiin Tunturi-Lapissa 1,1 miljoonaa euroa sekä rannikkoseudulla 1,8 miljoonaa euroa. Kiinteistönmuodostukseen tulevaisuusinvestointirahoituksesta panostettiin 0,7 miljoonaa euroa.

Ympäristöministeriön hallinnonalan erillismäärärahoina saatu hanke- ja muu täydentävä rahoitus 0,9 miljoonaa euroa kohdistui pääosin meriluonnonsuojeluun 0,4 miljoonaa euroa sekä LIFE-projektien kansallisiin rahoituksiin, MetZo III (ekologiset päätösanalyysit yhteiskunnallisen päätöksenteon tukena) hankkeeseen. Lisäksi rahoitusta käytettiin kansainvälisen yhteistyön edistämiseen mm. Viron ja Latvian kanssa.

Maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa tulossopimuksessa sovitut vuoden 2020 määrärahan momentille 30.64.50 sisältyneiden kohdennettujen määrärahojen merkittävimmät menot olivat 1,9 miljoonaa euroa, joista merkittävä osa 0,5 miljoonaa euroa kohdennettiin korjausvelan pienentämiseen mm. Itä-Suomessa, Perä-Pohjolassa, Tunturi-Lapissa, Pohjois-Lapissa ja Pohjanlahdella.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan hanke- ja muu täydentävä rahoitus 1,0 miljoonaa euroa kohdistui kalastonhoitomaksujen keräämisestä aiheutuneisiin menoihin 0,6 miljoonaa euroa, metsäpeuran rotupuhtaustyön hankkeeseen 0,1 miljoonaa euroa, valuma-alue kunnostuksiin 0,1 miljoonaa euroa sekä erä- ja kalataloudellisiin hankkeisiin 0,1 miljoonaa euroa.

Oikeusministeriön pääluokasta saadulla 1,3 miljoonan euron rahoituksella maksettiin avolaitosvankien työpanoksesta ja toiminnasta aiheutuneita menoja erityisesti Nuuksion, Sipoonkorven, Liesjärven ja Salamajärven kansallispuistoissa sekä Evon retkeilyalueella.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalta saatu rahoitus 0,2 miljoonaa euroa muodostui harkinnanvaraisista työllistämismäärärahoista kohdentuen erityisesti Uudellemaalle, Kainuuseen, Koillismaahan ja Lappiin.

2.1.1.2 Maksullisen toiminnan ja muun rahoituksen käyttö

Muu kuin valtion talousarviosta saatu rahoitus koostuu maksullisen toiminnan tulorahoituksesta, pääosin EU hankerahoituksesta sekä muusta täydentävästä rahoituksesta ml. käyttöomaisuuden myynti.

Maksullisen toiminnan tulorahoitusta käytetään maksullisen toiminnan suoritteiden aikaansaamisesta aiheutuneisiin menoihin sekä eduskunnan päätöksen mukaisesti Julkisten hallintotehtävien muihin ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyviin menoihin. (Luku 1.4.1.3 Kannattavuus ja 2.2.10 Kustannusvastaavuuslaskelmat).

Pohjois-Suomen siemenhuollon siemenmyynnistä saatua tulorahoitusta 0,77 miljoonaa euroa, käytetään siemenhuollosta aiheutuneiden menojen lisäksi maa- ja metsätalousministeriön kanssa sovittujen muiden tehtävien hoitamiseen. Tämä on otettu huomioon ko. momentin mitoituksessa.

Maksuperustelain ja Metsähallitukselle säädettyjen maksuasetusten perusteella maksullisten suoritteiden tuotoista kertyvä liikevaihto maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön toimialalla oli yhteensä 12,5 miljoonaa euroa. Liikevaihto laski edelliseen vuoteen verrattuna 0,7 miljoonaa euroa eli 5 %. Ympäristöministeriön toimialan liikevaihto laski 1,2 miljoonaa euroa pääosin koronapandemiasta johtuvista syistä, jolloin luontokeskuksia pidettiin suljettuina ja majoitustoiminta ja muu lyhytaikainen vuokraus keskeytettiin. Vastaavasti maa- ja metsätalousministeriön toimialan liikevaihto kasvoi 0,5 miljoonaa euroa. Kasvu muodostui pääosin julkisoikeudellisten metsästyslupien ja liiketaloudellisesti hinnoiteltujen kalastuslupien myynnin kasvusta.

Aikaisempien vuosien tapaan suurin osa kokonaisliikevaihdosta kertyi metsästys- ja kalastuslupatuloista sekä alueiden pitkäaikaisesta vuokrauksesta ja käyttöoikeuden luovutuksesta ja puun myynnistä yhteensä 8,6 miljoonaa euroa. Liikevaihdon muutosta ja kannattavuutta on analysoitu maksullisen toiminnan tulosta ja kannattavuutta käsittelevässä kappaleessa 1.4.1.3

Liiketoiminnan muut tuotot 7,1 miljoonaa euroa kertyivät pääosin ulkopuolisen rahoituksen hankerahoituksesta 6,3 miljoonaa euroa, josta merkittävin yksittäinen rahoitusosuus oli LIFE – rahoitusta 2,5 miljoonaa euroa. Ulkopuolinen hankerahoitus ennen hankintamenon vähennystä tai korjausta oli 7,0 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muita tuottoja rahoituslähteittäin on esitetty luvussa 1.4.1.1 Taloudellisuus 2.2.9 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus.

Suojelualueiden ennallistamistyömailta saatua, sertifioimattoman kuitu- ja energiapuun myynnistä kertynyttä 1,1 miljoonaa euron tuloa käytettiin pääosin EU:n LIFE- hankkeiden omarahoitusosuuksina.

Muuta kuin valtion talousarviosta saatua rahoitusta käytettiin 7,0 miljoonaa euroa hankkeiden toteuttamiseen sisältäen hankintamenon vähennyksenä ja korjauksena tehdyn 0,6 miljoonaa euroa. Tämä rahoitus koostuu pääosin maakuntaliittojen ja ELY-keskusten kautta ja suoraan EU:sta saadusta rahoituksesta sekä kuntien ja yritysten osuuksista hankkeiden omarahoitukseen. Euromääräisesti ja toiminnan volyymiltaan merkittävimpiä olivat LIFE-hankkeet. Käynnissä olevissa LIFE-hankkeissa tavoitteena on soiden, metsien ja pienvesien ennallistaminen, perinneympäristöjen kunnostus, metsäpeuran kannanhoito sekä laajalla verkostolla pohdittavat toimet liito-oravan ja saimaannorpan suojelun parantamiseksi. Interreg-hankkeissa kehitetään

olemassa olevia pienvenesatamia rannikkoseudun saarien kansallispuistoissa Suomessa sekä luonnonsuojelualueilla Ruotsissa, parannetaan naalin suojelutilannetta ja kehitetään toimintasuunnitelmia haitallisten vieraslajien poistamiseksi, lisätään pohjoisen Perämeren meriluonnon tuntemusta Suomen ja Ruotsin yhteistyönä sekä lisätään Merenkurkun maailmanperintökohteen tunnettuutta ja kävijämääriä parantaen samalla elinkeinotoiminnan mahdollisuuksia. (luku 2.2.9 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus).

2.1.2 Tase

Kirjauskäytäntöä on osittain muutettu vuoden 2020 alusta alkaen kirjanpitojärjestelmän vaihdoksen yhteydessä. Vertailuvuoden 2019 lukuja ei ole saatettu vertailukelpoisiksi.

Metsähallituksen Julkisten hallintotehtävien yksikön taseen loppusumma on 1 091 090 602,41 euroa, kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 41,8 miljoonaa euroa eli 4 prosenttia.

2.1.2.1 Vastaavaa

Avustuksilla katetut, tilikauden aikana keskeneräisiin rakennuksiin, rakennuksiin ja rakennelmiin sekä koneisiin ja kalustoon, tiehankkeisiin sekä tietojärjestelmiin tehdyt investoinnit sekä niihin kohdistuneet poistot yhteensä 5,9 miljoonaa euroa on kirjattu hankintamenon vähennykseksi tai korjaukseksi. Tarkempi erittely tase-eristä ja muutoksista on esitetty tasetta täydentävässä liitetiedossa luvussa 2.2.6.

Pysyvien vastaavien eli aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muiden pitkäaikaisten sijoitusten arvo hankintamenon vähennyksen ja korjauksen jälkeen kasvoi 6,9 miljoonaa euroa, 1 030,4 miljoonasta eurosta 1 037,4 miljoonaan euroon.

Aineettomien hyödykkeiden arvo kasvoi 0,03 miljoonaa euroa pääosin keskeneräisiin tietojärjestelmiin kirjatusta, maksullisen toiminnan tuloilla tehdyllä investoinnilla ollen tilikauden päättyessä 0,4 miljoonaa euroa.

Aineellisten hyödykkeiden arvo kasvoi 6,9 miljoonaa euroa ollen tilikauden päättyessä 1 024,0 miljoonaa euroa (1 017,1 miljoonaa euroa vuonna 2019). Arvon muutos aiheutui pääosin hallinnansiirtoina saaduista maa- ja vesialueiden lisäyksistä 8,1 miljoonaa euroa ja myynteinä tapahtuneesta vähennyksestä 0,9 miljoonaa euroa ja rakennuksiin ja rakennelmiin kohdistuneista poistoista 1,4 miljoonaa euroa. Aineellisten hyödykkeiden hankintamenoihin tehtiin 4,9 miljoonan euron hankintameno vähennys.

Pitkäaikaisissa sijoituksissa ei tilikaudella tapahtunut muutoksia.

Vaihto-omaisuuden arvo pieneni 0,2 miljoonaa euroa Pohjois-Suomen siemenvaraston arvon laskiessa 1,0 miljoonaan euroon. Vuonna 2020 alkaneen käpykeräyksen siementuotanto lisätään tuotantoprosessin päättyessä varaston arvoon vuoden 2021 lopussa.

Lyhytaikaisten saamisten arvo 5,9 miljoonaa euroa (6,4 miljoonaa euroa) pieneni 0,5 miljoonaa euroa. Muutos aiheutui pääosin siirtosaamisiin kirjatun, eri EU rahoitusohjelmien yhteenlasketun hankerahoitussaatavien alenemasta 0,4 miljoonaa euroa.

Rahat ja pankkisaamisten arvo 46,6 miljoonaa euroa kasvoi edelliseen vuoteen nähden 35,6 miljoonaa euroa. Muutos aiheutui valtion talousarviosta saatujen kolmivuotisten siirtomäärärahojen, erityisesti ympäristöministeriön määrärahojen merkittävästä kasvusta vuonna 2020 ja kyseisen rahoituksen toimeenpanon painottumisesta vuosille 2021-2022.

2.1.2.2 Vastattavaa

Oma pääoma 1 039,38 miljoonaa euroa (1 030,22 miljoonaa euroa) kasvoi 9,1 miljoonaa euroa pääosin hallinnansiirtoina ja maankäyttömuutoksina saadun omaisuuden kirjaamisesta muun oman pääoman lisäykseksi 8,0 miljoonaa euroa ja tilikauden tuloksen kirjaamisesta muun oman pääoman oikaisuksi 1,0 miljoonaa euroa. Tarkempi erittely oman pääoman muutoksista on esitetty tasetta täydentävässä liitetiedossa 2.4.3.

Lyhytaikainen vieras pääoma 51,7 miljoonaa euroa (19,0 miljoonaa euroa vuonna 2019) kasvoi kokonaisuudessaan 32,6 miljoonaa euroa. Saatujen ennakoiden kasvu 31,0 miljoonaa euroa aiheutui pääosin ympäristöministeriöltä sekä maa- ja metsätalousministeriöltä saatujen kolmivuotisten siirtomäärärahojen käytön osittaisesta siirtymisestä vuodelle 2021 sekä samaan aikaan EU -hankerahoitukseen saatujen ennakkomaksujen pienemisestä. Osto- ja siirtovelat Metsähallitus konsernin sisällä kasvoivat 1,4 miljoonaa euroa ollen vuoden lopussa 2,6 miljoonaa euroa. Muutos aiheutui pääosin laskutusrytmin muutoksesta. Siirtovelkojen alenema 0,7 miljoonaa euroa aiheutui pääosin jaksotettavan tulospalkkiovelan sekä Vael-velan pienenemisestä.

2.2. Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

2.2.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA, JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT, euroa

	Julkiset hallintotehtävät	
	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
LIKEVAIHTO	12 535 156,52	13 219 918,18
Liiketoiminnan muut tuotot	7 165 012,99	6 294 693,57
Valtion talousarviosta muuhun toimintaa saatu rahoitus	55 448 329,52	42 978 162,63
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	1 082 374,33	3 413 728,32
Varastojen muutos	210 165,42	143 520,24
Ulkopuoliset palvelut	6 550 159,94	6 058 740,79
Materiaalit ja palvelut yhteensä	7 842 699,69	9 615 989,35
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	23 244 055,27	22 227 678,91
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	4 563 320,55	4 427 260,22
Muut henkilösivukulut	771 208,64	583 844,53
Henkilöstökulut yhteensä	28 578 584,46	27 238 783,66
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	1 465 272,72	1 608 030,35
Liiketoiminnan muut kulut	36 170 776,96	25 637 078,96
LIIKETULOS	1 091 165,20	-1 607 107,94
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	397,64	14,00
Muut korko- ja rahoitustuotot	278,55	4 363,23
Korkokulut ja muut rahoituskulut	30 988,86	8 278,87
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-30 312,67	-3 901,64
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	1 060 852,53	-1 611 009,58
Tilikauden tuloksen siirto muuhun omaan pääomaan	-1 060 852,53	1 611 009,58
TILIKAUDEN TULOS	0,00	0,00

2.2.2 Tase

TASE, JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT, euroa

	Julkiset hallintotehtävät	
	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut aineettomat hyödykkeet	10 381,56	17 235,51
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	431 407,83	394 581,49
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	441 789,39	411 817,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 008 015 973,08	999 965 496,21
Tiet	103 755,96	117 974,67
Rakennukset ja rakennelmat	15 711 427,96	16 716 745,45
Koneet ja kalusto	159 773,21	212 096,89
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	36 782,63	118 000,06
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 024 027 712,84	1 017 130 313,28
Sijoitukset		
Osuudet saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöissä	12 200 000,00	12 200 000,00
Muut osakkeet ja osuudet	737 704,68	737 704,68
Muut saamiset	1 800,00	1 800,00
Sijoitukset yhteensä	12 939 504,68	12 939 504,68
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 037 409 006,91	1 030 481 634,96
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet	1 077 184,45	1 287 349,87
Vaihto-omaisuus yhteensä	1 077 184,45	1 287 349,87
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 065 768,07	1 441 687,35
Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta	3 339,45	384 677,34
Saamiset saman liikelaitoksen tytäryhtiöiltä	658 213,30	0,00
Muut saamiset	110 359,96	113 781,58
Siirtosaamiset	4 133 070,91	4 554 782,12
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	5 970 751,69	6 494 928,39
Rahat ja pankkisaamiset	46 633 659,36	11 016 018,75
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	53 681 595,50	18 798 297,01
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 091 090 602,41	1 049 279 931,97

TASE, JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT, euroa

	Julkiset hallintotehtävät	
	31.12.2020	31.12.2019
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muu oma pääoma	1 039 385 483,92	1 030 224 375,46
Edellisten tilikausien tulos	0,00	0,00
Tilikauden tulos	0,00	0,00
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 039 385 483,92	1 030 224 375,46
	0,00	
VIERAS PÄÄOMA		
Muut velat, korottomat	0,00	250,00
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	40 624 210,63	9 569 986,95
Ostovelat	2 130 342,83	1 179 952,31
Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle	2 248 289,34	1 200 272,08
Velat saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöille	374 177,69	35,00
Muut velat	970 083,97	969 184,74
Siirtovelat	5 358 014,03	6 135 875,43
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	51 705 118,49	19 055 556,51
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 091 090 602,41	1 049 279 931,97

2.2.3 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA, JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT, euroa

	Julkiset hallintotehtävät	
	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Myynnistä saadut maksut	12 634 200,39	14 171 685,45
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	7 070 721,29	4 901 045,67
Maksut liiketoiminnan kuluista	-39 537 342,02	-61 354 744,66
Liiketoiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	-19 832 420,34	-42 282 013,54
Maksetut korot ja rahoituskulut	-30 988,86	-8 278,87
Saadut korot liiketoiminnasta	278,55	4 363,23
Saadut osingot	397,64	14,00
Valtion talousarviorahoitus muuhun toimintaan	55 448 329,52	42 978 162,63
Toiminnan rahavirta	35 585 596,51	692 247,45
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Luonnonsuojelualueostot, osakkeet	9 913,06	5 413,26
Käyttöomaisuuden ostot, ministeriöiden rahoitus	-5 250 236,98	-2 368 045,63
Käyttöomaisuuden ostot, muu rahoitus	-673 187,45	-15 920,09
Investoinnit aineellisiin ja aineett. hyödykkeisiin	-469 599,58	-656 999,04
Aineellisten ja aineett. hyödykkeiden luov.tulot	1 263 813,73	641 510,80
Omistajien sijoitus ls-alueiden hank. ja osakkeisiin	-9 913,06	-5 413,26
Luontokeskusten ym. rakentamiseen saatu rahoitus	5 161 504,38	2 314 864,92
Investointien rahavirta	32 294,10	-84 589,04
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaiset muut korottomat velat, muutos	-250,00	-6 500,00
Rahoituksen rahavirta	-250,00	-6 500,00
RAHAVAROJEN MUUTOS		
	35 617 640,61	601 158,41
Rahavarat 1.1.	11 016 018,75	10 414 860,34
Rahavarat 31.12.	46 633 659,36	11 016 018,75
Muutos	35 617 640,61	601 158,41

2.2.4 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien - yksikön erillinen kirjanpito ja erillinen tilinpäätös vuodelta 2020 on laadittu Metsähallituksesta annetun lain (234/2016) sekä valtioneuvoston asetuksen (1368/2016) mukaisesti. Tilinpäätös käsittää tilikauden 1.1.-31.12.2020 ja sen vertailutiedot ovat edelliseltä tilikaudelta 1.1.-31.12.2019. Kirjauskäytäntöä on osittain muutettu vuoden 2020 alusta alkaen kirjanpitojärjestelmän vaihdoksen yhteydessä. Vertailuvuoden 2019 lukuja ei ole saatettu vertailukelpoisiksi.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien - yksikön (JHT) liikekirjanpidon tuloslaskelma, tase ja liitetiedot sekä niitä kuvaava tilinpäätösanalyysi on laadittu merkittävilta osin suoriteperusteisesti liikelaitoksen tilinpäätösmallin mukaisesti koko toimintavuodelta 2020. Tilikauden aikainen tuloslaskelman tulos ennen tilinpäätössiirtoja on ylijäämäinen aiheutuen maksullisen toiminnan ylijäämästä sekä käyttöomaisuuden myynneistä. Poistoja ja Pohjois-Suomen siemenhuollon varaston muutosta ei tule katettavaksi vuosittaisella talousarviorahoituksella, vaan ne on jo katettu talousarviorahoituksen varainkäytöllä hankintahetkellä. Tilikauden aikana keskeneräisiin rakennuksiin ja muuhun käyttöomaisuuteen saatu rahoitus on kirjattu hankintamenon vähennykseksi.

Tuloslaskelmassa on esitetty omana eränään tilikauden tuloksen siirto muuhun omaan pääomaan. Siirto perustuu valtioneuvoston asetuksen 1368/2016 5§:n määräykseen. Julkisten hallintotehtävien liitetiedoissa esitetään laskelma valtion talousarviosta saadusta rahoituksesta. Julkisten hallintotehtävien tavoitteena ei ole voiton tuottaminen, vaan tuloksen arvo mitataan toiminnan yhteiskunnallisella vaikuttavuudella.

ARVOSTUS- ja JAKSOTUSPERIAATTEET

PYSYVÄT VASTAAVAT

Valtioneuvoston päätöksellä (27.10.2016) uuden lain mukaisen Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien omaisuus siirrettiin 15.4.2016 julkisten hallintotehtävien yksikölle kirjanpitoarvosta. Samalla julkisten hallintotehtävien aikaisemman tilikauden tappiot ja 2016 alkuvuoden tappio siirrettiin rasittamaan Julkisten hallintotehtävien muuta omaa pääomaa. Lisäksi nk. muu maa- ja vesiomaisuus, luontaistalousalueet ja osa yleisistä vesialueista, siirrettiin kirjanpidossa Julkisilta hallintotehtäviltä liiketoiminnalle.

Julkisten hallintotehtävien hallintaan tai hallinnasta ilman vastiketta siirretty omaisuus on arvostettu siirron yhteydessä luovuttajan kirjanpitoarvoon. Omaisuuden siirto kirjataan saadun siirtopäätöksen perusteella taseen omaisuustilille tai sieltä pois. Vastaeränä on julkisten hallintotehtävien Muu oma pääoma.

Poistokelpoiset muut pysyvät vastaavat on merkitty hankintamenon määräisinä, joista on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Poistot on laskettu tasapoistoina kohteen taloudellisen vaikutusajan perusteella.

VAIHTUVIEN VASTAAVIEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuus

Tilikauden päättyessä jäljellä olevan vaihto-omaisuuden välitön hankintameno on aktivoitu. Vaihto-omaisuuden todennäköisen hankintamenon tai luovutushinnan ollessa tilikauden hankintamenoa pienempi, on erotus kirjattu kuluksi.

2.2.5 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot

Liikevaihto toimialoittain	2020	2019
Maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
metsästysluvat	3 877 080,69	3 428 168,75
kalastusluvat	235 170,24	235 580,44
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
metsästysalueiden vuokraus	603 728,06	590 186,20
kalastusalueiden vuokraus	123 729,70	118 957,25
kalastusluvat	1 413 150,85	1 157 443,18
siemenmyynti ja analyysit	770 472,01	859 973,15
alueiden pitkäaikainen vuokraus ja käyttöoikeuden luovutus		3 228,31
majoitustoiminta ja muu tilojen vuokraus	9 292,46	6 239,32
muut liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet	21 813,44	56 286,89
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
vesialuekorvaukset (kalastukseen liittyen)	171 365,07	203 983,49
Yhteensä	7 225 802,52	6 660 046,98
Ympäristöministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
uraluvat	203 001,50	185 389,86
päätökset ja luvat	23 554,38	1 590,32
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
alueiden pitkäaikainen vuokraus ja käyttöoikeuden luovutus	1 401 998,17	566 842,66
majoitustoiminta ja muu tilojen vuokraus	742 957,83	2 054 126,05
puun myynti (ennallistamisalueilta ym.)	1 199 771,99	1 440 228,04
luonto-opastuksen ja neuvonnan tuotteet	924 230,76	1 027 534,71
kirjat ja luonnonsuojelun julkaisusarja	134 346,22	155 846,19
muut liiketaloudelliset suoritteet	492 752,67	879 795,28
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
kullanhuuhdonta-, valtauskorvaukset	36 761,70	48 170,21
kaivospiirimaksut, malminetsintäkorvaukset	149 978,78	200 347,88
Yhteensä	5 309 354,00	6 559 871,20
Liikevaihto yhteensä	12 535 156,52	13 219 918,18

Liiketoiminnan muut tuotot	2020	2019
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	519 424,53	567 138,79
Vakuutuskorvaukset	69 697,00	31 717,54
Avustukset	17 406,00	8 000,00
Muut tuotot	6 543 971,22	5 668 620,94
Muut tuotot, sisäiset	14 514,24	19 216,30
Yhteensä	7 165 012,99	6 294 693,57

Henkilöstökulujen erittely	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Palkat ja palkkiot	24 251 174,98	21 495 474,18
Palkkiot, ulkopuolisille	87 586,74	78 128,55
Lomapalkkavarauksen muutos	-1 062 382,45	-160 251,66
Tulos- ja kannustepalkkiot, muutos	-32 324,00	814 327,84
Vael-, tyel-maksut	4 563 320,55	4 427 260,22
Sosiaaliturvamaksut	771 208,64	583 844,53
Yhteensä	28 578 584,46	27 238 783,66

Suunnitelman mukaiset poistot	2020	2019
Aineettomien oikeuksien poistot	6 853,95	50 749,03
Teiden ja muiden maarakenteiden poistot	14 218,71	25 995,24
Rakennusten ja rakennelmien poistot	1 375 630,61	1 467 743,23
Koneiden, laitteiden ja kaluston poistot	68 569,45	63 542,85
Yhteensä	1 465 272,72	1 608 030,35

Suunnitelman mukaiset poistoajat	1.1.2020 alkaen	ennen 1.1.2020
Aineettomat oikeudet, muut pitkävaik. menot	4-5 vuotta	4-5 vuotta
Sora-alueet	substanssipoisto	substanssipoisto
Tiet	10 vuotta	pääosin 25 vuotta
Kalarakenteet	15 vuotta	pääosin 10 vuotta
Uittorakenteet	15 vuotta	25 vuotta
Rakennukset	20 vuotta	20-40 vuotta
Rakennelmat	8 vuotta	4-10 vuotta
Koneet ja kalusto	4-5 vuotta	4-8 vuotta

Rahoitustuotot ja -kulut	2020	2019
Korkotuotot	-676,19	4 377,23
Korkokulut	30 988,86	-8 278,87
Yhteensä	30 312,67	-3 901,64

Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saadun rahoituksen käyttö	2020	2019
Maa- ja metsätalousministeriön pääluokka		
30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	8 003 364,08	6 859 599,24
Ympäristöministeriön pääluokka		
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät	49 760 694,03	33 497 745,15
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (kulujen osuus)	16 784,79	23 271,32
Valtion talousarviossa muuhun toimintaan osoitettu rahoitus yht.	57 780 842,90	40 380 615,71
Muu rahoitus, joka on saatu valtion talousarviosta	2020	2019
Oikeusministeriön hallinnonala	1 306 798,12	985 538,78
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	1 645,10	20 000,00
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	235 329,59	1 425 094,29
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	1 041 826,55	890 713,63
Ympäristöministeriön hallinnonala	684 484,90	1 367 349,74
Muu rahoitus valtion talousarviosta	-	12 216,75
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä	3 270 084,26	4 700 913,19
Investointiavustukset hankintamenon vähennykseksi	- 5 250 236,98	- 2 149 115,46
Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus	55 800 690,18	42 932 413,44

Tuloksen siirto muun oman pääoman muutokseksi	2020	2019
Valtioneuvoston asetus 1368/2016 5§		
Julkisten hallintotehtävien tilikauden tulos kirjataan tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä		
Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien muun oman pääoman muutokseksi		
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	1 060 852,53	-1 611 009,58
Tuloksen siirto muuhun omaan pääomaan	-1 060 852,53	1 611 009,58
Tilikauden tulos	-	-

2.2.6 Tasetta täydentävät liitetiedot

Omaisuserät 2020	Aineettomat hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Tiet, maa ja vesirakenteet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet, kalusto ja muut aineell.	Aineelliset keskeneräiset hankkeet	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
1000 euroa								
1.1. Hankintameno ennen avustuksien kirjaamista hankintamenojen vähennykseksi	1 089	999 966	3 129	60 778	993	1 629	12 940	1 080 524
1.1. Saadut avustukset	-267	0	-1 637	-13 125	-615	-1 497	0	-17 141
1.1. Hankintameno	823	999 965	1 492	47 653	377	132	12 940	1 063 382
Hankintamenojen lisäykset	1 965	8 148	79	2 832	309	1 137	0	14 470
Saadut avustukset kaudella	-1 928	0	-79	-2 124	-289	-1 232	0	-5 653
Vähennykset	0	-97	0	-935	0	0	0	-1 032
31.12. Hankintameno	860	1 008 016	1 492	47 426	398	37	12 940	1 071 168
1.1. Kert. poistot ennen avustusten poistoja	449	0	1 779	33 767	440	0	0	36 435
1.1. Saatujen avustusten poistot	-38	0	-405	-2 821	-271	0	0	-3 535
1.1. Kertyneet poistot	411	0	1 374	30 946	169	0	0	32 901
Vähennykset ja siirt.kert. poistot	0	0	0	-607	0	0	0	-607
Tilikauden poisto ennen avustusten poistoja	164	0	131	2 195	216	0	0	2 706
Tilikauden poisto saaduista avustuksista	-157	0	-116	-819	-148	0	0	-1 241
Tilikauden poistot	7	0	14	769	69	0	0	858
31.12. Kertyneet poistot	418	0	1 388	31 715	238	0	0	33 759
1.1. Kirjanpitoarvo	412	999 965	118	16 707	208	132	12 940	1 030 482
31.12. Kirjanpitoarvo	442	1 008 016	104	15 711	160	37	12 940	1 037 409

Osakkeet ja osuudet, kirjanpitoarvo, euroa

	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Tytäryhtiöosakkeet	12 200 000,00	12 200 000,00
Muut osakkeet	737 704,68	737 704,68
Liittymät	1 800,00	1 800,00
	12 939 504,68	12 939 504,68

Tytäryhtiöosakkeet, euroa

	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Nuukiokeskus Oy		
omistus-%	68,1	
	12 200 000,00	12 200 000,00
Tytäryhtiöosakkeet yhteensä	12 200 000,00	12 200 000,00

Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta ja liikelaitoksen tytäryhtiöiltä, euroa						
	Tytäryhtiöiltä 31.12.2020	31.12.2019	Liiketoiminta 31.12.2020	31.12.2019	Yhteensä 31.12.2020	31.12.2019
Myyntisaamiset	658 213,30	0,00	3 102,30	0,00	661 315,60	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	237,15	384 677,34	237,15	384 677,34
Sisäiset saamiset yhteensä	658 213,30	0,00	3 339,45	384 677,34	661 552,75	384 677,34

Siirtosaamiset, euroa	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Life-hankkeet, tulojäämät	404 772,08	903 599,54
EU:n rakennerahastohankkeet, tulojäämät	3 032 532,84	2 848 961,41
Työllisyystyöohjelmahankkeet, tulojäämät	27 646,19	0,00
Muut tulojäämät	591 903,51	775 634,81
Muut menoennakot / ostolaskut ja muut	76 216,29	26 586,36
Yhteensä ulkoiset siirtosaamiset	4 133 070,91	4 554 782,12

Julkisten hallintotehtävien oma pääoma 31.12.2020 (euroa)		
	31.12.2020	31.12.2019
1.1.2020	1 030 224 375,46	1 019 457 176,93
hallinnansiirrot, lisäykset	8 077 897,87	12 281 066,67
hallinnansiirto, vähennykset	0,00	0,00
valtionperintö, lahjoitus	3 000,00	0,00
maankäyttömuutokset, vähennykset	-2 765,00	-12 143,48
maankäyttömuutokset, lisäykset	12 000,00	49 074,00
omistajan sijoitus / palautus (maa-alueet, osakkeet)	9 913,06	5 413,26
virheiden korjaukset, muut, lisäykset	210,00	54 797,66
virheiden korjaukset, muut, vähennykset	0,00	0,00
edellisen tilikauden tuloksen siirto omaan pääomaan	0,00	0,00
tilikauden tuloksen siirto omaan pääomaan	1 060 852,53	-1 611 009,58
31.12.2020	1 039 385 483,92	1 030 224 375,46
Edellisten tilikausien voitto		
1.1.2020	0,00	0,00
lisäykset	0,00	0,00
vähennykset	0,00	0,00
31.12.2020	0,00	0,00
Tilikauden tulos		
1.1.-31.12.2020	0,00	0,00
Oma pääoma yhteensä 31.12.2020	1 039 385 483,92	1 030 224 375,46

Saadut ennakot, euroa	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
EU-rahoitteiset	3 492 510,17	988 642,28
Ympäristöministeriöltä	29 724 010,20	7 363 707,11
Maa- ja metsätalousministeriöltä	6 996 696,14	265 653,50
Muut	410 994,12	951 984,06
Yhteensä	40 624 210,63	9 569 986,95
Muut velat, euroa	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Saadut pantit	0,00	250,00
Yhteensä	0,00	250,00

Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle ja liikelaitoksen tytäryhtiöille						
	Tytäryhtiöille		Liiketoiminnalle		Yhteensä	
	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Ostovelat	374 117,69	0,00	365 995,73	0,00	740 113,42	0,00
Muut velat	0,00		504 045,37		504 045,37	0,00
Siirtovelat	60,00	35,00	1 378 248,24	1 200 272,08	1 378 308,24	1 200 307,08
Sisäiset velat yhteensä	374 177,69	35,00	2 248 289,34	1 200 272,08	2 622 467,03	1 200 307,08

Muut velat	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Ennakonpidätysvelka	446 129,73	489 393,12
Sosiaaliturvamaksuvelka	24 557,34	12 473,30
Jäsenmaksuutilitysvelka	0,00	7 050,38
Arvonlisäverovelka	479 884,10	441 294,85
Muut	19 512,80	18 973,09
	970 083,97	969 184,74

Siirtovelat, euroa	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä	124 422,12	480 879,85
Lomapalkkavelka sos. kuluineen	4 917 536,97	4 771 363,00
Tulospalkkiovelka sos. kuluineen	0,00	647 562,54
Muut siirtovelat	316 054,94	236 070,04
Yhteensä ulkoiset siirtovelat	5 358 014,03	6 135 875,43

Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Vael-velka	0,00	438 281,23
Työttömyysvakuutusmaksut	124 422,12	42 598,62
Yhteensä	124 422,12	480 879,85

2.2.7 Vastuusitoumukset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset

Vastuusitoumukset	miljoonaa euroa	2020	2019
Leasingvastuut			
seuraavana vuonna maksettavat		0,8	0,8
myöhemmin maksettavat		1,5	1,5
Leasingsopimuksissa on lunastusehto jäännösarvon saavuttaessa sovitun tason. Sopimukset ovat irtisanottavissa 3 kuukauden irtisanomisajalla.			

Henkilöstön lukumäärä, henkilötyövuosia	2020	2019
Toimihenkilöt	526	506

Kiinteän omaisuuden muutokset		JHT MAA ALA	JHT VESIALA	JHT TASEARVO
Tasearvon lisäykset	LKM	ha	ha	euroa
115 Muu saanto (saantoselitys)	0			
120 Virheen korjaus (kirjanpitoarvoon)	3	0	0	210,00
3010 Varainsiirtovero	2	0	0	1 336,00
3021 Kauppa	0			
3022 Lunastus	0			
3026 Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	1	5	0	22 000,00
3027 Tilusjärjestely	1	1,21	0	3 800,00
3034 Vaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	2	84,7	0	43 400,00
3035 Tilusvaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	0			
3036 Tilusvaihto	0			
3041 Hallinnansiirto	2	1,9	0	1 046,31
3042 Hallinnansiirto luonnonsuojelutarkoitukseen	125	1884,61	1,71	8 020 409,56
3056 Valtionperintö	1	5	0	3 000,00
3060 Maankäyttömuutos (lt:sta jht:een)	33	120,87	0	52 642,00
3070 Maankäyttömuutos (jht:sta lt:een)	0			
3090 Sisäinen kauppa (mt:lta lp:lle)	0			
	170	2103,29	1,71	8 147 843,87

Kiinteän omaisuuden muutokset		JHT MAA ALA	JHT VESIALA	JHT TASEARVO
Tasearvon vähennykset	LKM	ha	ha	euroa
3021 Kauppa	0			
3022 Lunastus	1	-0,07	0	-48,00
3026 Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	9	-14,34	-2	-94 554,00
3027 Tilusjärjestely	0			
3033 Vaihto	0			
3036 Tilusvaihto	0			
3041 Hallinnansiirto	0			
3060 Maankäyttömuutos (lt:sta jht:een)	0			
3070 Maankäyttömuutos (jht:sta lt:een)	2	-3,33	0	-2 765,00
3090 Sisäinen kauppa (mt:lta lp:lle)	0			
	12	-17,74	-2	-97 367,00

2.2.8 Julkiset hallintotehtävät -yksikölle osoitettu rahoitus valtion talousarviosta

Talousarviotili (euroa)	TA 2020	LTA IV 2020	LTA VII 2020	Talousarvio yht. 2020	Valtuuden käyttö 2020	Talousarvio + valtuus 2020	Siirrynyt vuodelta 2019	Käytettyissä 2020	Nettokäyttö 2020	Siirryy vuodelle 2021
30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (MMM)	7 592 000	3 100 000	2 426 000	13 118 000	991 602	14 109 602	265 653	14 375 255	7 228 311	7 146 945 ¹
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (YM)	61 322 000	10 000 000	140 000	71 462 000	-	71 462 000	6 677 531	78 139 531	49 748 029	28 391 502 ²
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (YM)	0	-	-	0	-	0	533 032	533 032	16 785	516 247
Talousarviossa osoitettu rahoitus yhteensä									56 993 124	
Lisätään suoraan omaan pääomaan kirjattu investointirahoitus									9 913	
Lisätään hankintamenojen vähennykseksi kirjattu yllä mainituilta momenteilta saatu rahoitus									5 161 504	
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus									3 049 022	
Valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä									65 213 564	

¹ Maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.64.50 vuodelle 2021 siirtyvä määräraha on pääosin sidottu LTA IV/2020 ja LTA VII/2020 päätöksien mukaisesti korjausvelan vähentämiseen sekä TA2020 päätöksen mukaisesti tietojärjestelmä hankkeen toteuttamiseen.

² Ympäristöministeriön momentilta 35.10.52 vuodelle 2021 siirtyvä määräraha on pääosin sidottu TA2020 sekä LTA IV/2020 päätöksien mukaisesti eri hankkeisiin esim. palvelurakenteiden korjausvelan hoitamiseen, elinympäristöjen tilan parantamishjelman toimeenpanoon suojelualueilla sekä digihankkeisiin

Maa- ja metsätalousministeriö momentti 30.64.50	Toteuma 2020	Toteuma 2019
Palkkausmenot	2 818 890,19	3 361 776,99
Muut kulutusmenot	4 815 997,96	4 261 628,08
Investoinnit	368 475,93	117 464,14
Tulot (pääosin siemenmyyntiä)	-770 472,01	-859 973,15
Muu laskutettu rahoitus	-4 581,31	-21 296,82
Nettokäyttö	7 228 310,76	6 859 599,24

Ympäristöministeriö momentti 35.10.52	Toteuma 2020	Toteuma 2019
Palkkausmenot	18 364 520,60	14 482 865,82
Muut kulutusmenot	26 603 144,98	17 012 099,52
Investoinnit	4 786 114,85	2 023 058,72
Tulot	-456,76	0,00
Muu laskutettu rahoitus	-5 294,92	-15 725,00
Nettokäyttö	49 748 028,75	33 502 299,06

Ympäristöministeriö momentti 35.10.63	Toteuma 2020	Toteuma 2019
Palkkausmenot	0,00 -	
Muut kulutusmenot	19 803,32	115 255,32
Muut investoinnit	70 536,00	339 533,94
Tulot	-7 235,73 -	16 074,20
Maanhankinnan kulut yhteensä	83 103,59	438 715,06
Maanhankintainvestoinnit ja myynnit	-66 318,80 -	420 857,00
Nettokäyttö	16 784,79	17 858,06

2.2.9 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus

Erittely sisältää muihin tuottoihin kirjatut rahoituserät (ei liikelaitoksen sisäisiä).

Tuotot rahoituslähteittäin	Toteuma 2020	Toteuma 2019
Euroopan rakennerahasto	501 650,18	75 769,72
EU:n ympäristörahasto (LIFE)	2 511 104,19	2 253 985,12
Euroopan maaseuturahasto	1 004 560,03	62 080,76
Euroopan meri- ja kalatalousrahasto	160 062,99	0,00
INTERREG	822 480,67	1 248 158,85
ENI, EU:n ulkorajayhteistyö	865 903,33	540 391,61
Muu EU-rahoitus	3 303,25	146 372,42
Muut rahoittajat	1 196 286,54	1 507 611,92
Investointiavustusten eliminointi	-673 187,45	-165 749,46
Yhteensä	6 392 163,73	5 668 620,94

2.2.10 Kustannusvastaavuuslaskelmat

Kustannuslaskennan periaatteet

Kustannusvastaavuuslaskelmien laadinta perustuu valtioneuvoston asetuksen 1368/2016 8§:n määräykseen. Kustannuslaskentamalli perustuu Valtion kirjanpidon käsikirjassa 17.12.2020 julkaistuihin kustannusvastaavuuslaskelmassa noudatettaviin määräyksiin VK/54895/00.00.01.06.00/2020. Tietojen oikeellisuutta ja riittävyyttä arvioitaessa noudatetaan olennaisuuden ja tiedon taloudellisen tuottamisen periaatetta.

Tuotto - ja kustannustiedot perustuvat liikekirjanpitoon. Kustannusvastaavuuslaskelmat laadittiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti kohdentaen käytössä olevaan toteutuneeseen työaikaan. Määräyksen mukaisesti vuoden 2020 tilinpäätöksen laskelmissa voidaan noudattaa siirtymäsäännöstä, jolloin laskelmissa ei tarvitse esittää vertailuvuosien 2019 ja 2018 tietoja.

Kustannuslaskennassa kaikki palkkausmenot kohdennetaan tehtäville ajankäytön mukaisessa suhteessa. Maksullisen toiminnan välitön työaika kohdennetaan suoraan suoriteryhmillä. Välillinen työaika ja muut kustannukset kohdennetaan välittömän työajan suhteessa. Maksulliseen toimintaan käytetty työaika oli yhteensä 14,0 % (12,0 % v. 2019) koko julkisten hallintotehtävien yksikön työpanoksesta.

Maksullisen toiminnan pääomakustannukset laskettiin käyttäen suoriteryhmäkohtaista työajan suhdetta kokonaistyöpanoksesta. Korkoprosenttina käytettiin Valtiokonttorin määräyksen mukaista nimelliskorkoa, joka vuodelle 2020 oli 0,0 % (0,3 % v. 2019).

Maksullisen toiminnan kannattavuudesta on tarkempi analyysi kohdassa 1.4.1.3 Kannattavuus. Tuottoja kuvaava liikevaihto on esitetty kappaleessa 2.2.5 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot ja sen taulukossa Liikevaihto toimialoittain.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat 2020

Toteuma 2020, 1000 euroa	YM:n	MMM:n	Suoritteet
Julkisoikeudelliset suoritteet	toimiala	toimiala	yhteensä
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	227	4112	4339
Tuotot yhteensä	227	4112	4339
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	13	427	440
Henkilöstökustannukset	234	2028	2262
Vuokrat	3	14	17
Palvelujen ostot	181	2167	2348
Muut erilliskustannukset	5	32	36
Erilliskustannukset yhteensä	435	4669	5104
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	100	1067	1167
Poistot	271	33	304
Osuus yhteiskustannuksista yht.	371	1100	1471
Kokonaiskustannukset yhteensä	806	5769	6575
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-579	-1657	-2236
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	-579	-1657	-2236

Toteuma 2020, 1000 euroa	YM:n	MMM:n	Suoritteet
Liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet	toimiala	toimiala	yhteensä
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	4896	2942	7838
Tuotot yhteensä	4896	2942	7838
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	51	358	409
Henkilöstökustannukset	922	695	1617
Vuokrat	520	918	1438
Palvelujen ostot	11	5	16
Muut erilliskustannukset	19	11	29
Erilliskustannukset yhteensä	1523	1987	3510
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	394	365	759
Poistot	1070	21	1091
Osuus yhteiskustannuksista yht.	1464	386	1850
Kokonaiskustannukset yhteensä	2987	2373	5360
KUSTANNUSVASTAAVUUS	1909	569	2479
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	992	0
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	1909	1561	2479

Toteuma 2020, 1000 euroa	YM:n	MMM:n	Suoritteet
Erillislainsäädäntöön perustuvat suoritteet	toimiala	toimiala	yhteensä
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	187	171	358
Tuotot yhteensä	187	171	358
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3	12	15
Henkilöstökustannukset	61	56	117
Vuokrat	47	59	107
Palvelujen ostot	1	0	1
Muut erilliskustannukset	1	1	2
Erilliskustannukset yhteensä	114	128	242
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	26	29	55
Poistot	71	1	73
Osuus yhteiskustannuksista yht.	97	31	128
Kokonaiskustannukset yhteensä	212	159	370
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-25	13	-12
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	-25	13	-12

METSÄHALLITUS**0116726-7****Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 1.1.-31.12.2020 allekirjoitus**

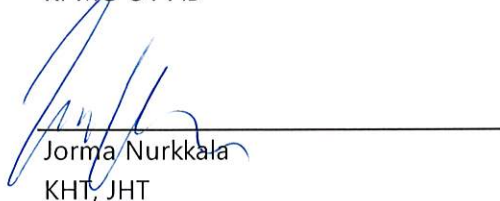
Vantaalla 23. päivänä helmikuuta 2021

Timo Laitinen
PuheenjohtajaSanna Paanukoski
VarapuheenjohtajaPekka Hautala
Hallituksen jäsenJohanna Ikäheimo
Hallituksen jäsenSimo Rundgren
Hallituksen jäsenJussi Saukkonen
Hallituksen jäsenIsmo Tiainen
Hallituksen jäsenLiisa Tyrväinen
Hallituksen jäsenHenrik Jansson
Luontopalvelujohtaja**Tilinpäätösmerkintä**

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 24. päivänä helmikuuta 2021

KPMG OY AB

Jorma Nurkkala
KHT, JHT

KPMG OY AB

Outi Koskinen
JHT, KHT

METSÄHALLITUS

0116726-7

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 1.1.-31.12.2020 allekirjoitus

Vantaalla 23. päivänä helmikuuta 2021

Timo Kallinen
Puheenjohtaja

Sanna Paanukoski
Varapuheenjohtaja

Pekka Hautala
Hallituksen jäsen

Johanna Ikäheimo
Hallituksen jäsen

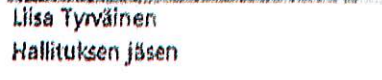
Simo Rundgren
Hallituksen jäsen

Jussi Saukkonen
Hallituksen jäsen

Ismo Tiainen
Hallituksen jäsen

Liisa Tyrväinen
Hallituksen jäsen

Henrik Jansson
Luontopalvelujohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suonitetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus

Helsingissä . päivänä helmikuuta 2021

KPMG OY AB

KPMG OY AB

Jorma Nurkkala
KHT, JHT

Outi Koskinen
JHT, KHT

METSÄHALLITUS

0116726-7

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 1.1.-31.12.2020 allekirjoitus

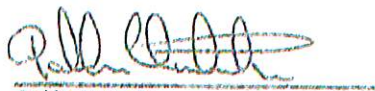
Vantaalla 23. päivänä helmikuuta 2021

Timo Laitinen
Puheenjohtaja

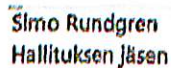
Sanna Paanukoski
Varapuheenjohtaja

Pekka Hautala
Hallituksen jäsen

Johanna Ikäheimo
Hallituksen jäsen

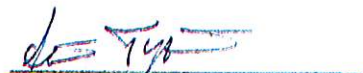
Silmo Rundgren
Hallituksen jäsen

Jussi Saukkonen
Hallituksen jäsen

Ismo Tlainen
Hallituksen jäsen

Liisa Tyrväinen
Hallituksen jäsen

Henrik Jansson
Luontopalvelujohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä . päivänä helmikuuta 2021

KPMG OY AB

KPMG OY AB

Jorma Nurkkala
KHT, JHT

Outi Koskinen
JHT, KHT

METSÄHALLITUS**0116726-7****LUETTELO KIRJANPIDOISTA JA AINEISTOISTA****Tilinpäätös**

Tilinpäätös
Tase-erittelyt

Tililuettelo ja tilikohtaiset raportit

Tilikohtainen tuloslaskelma
Tilikohtainen tase
Tililuettelo

Kirjanpidot

Pääkirjat
Käyttöomaisuusluettelot
Laskutusjärjestelmän tulosteet
Myyntireskontra
Ostoreskontra
Varastokirjanpito

Tositteet

Pankkitilitositteet	Sähköisesti
Myyntilaskut	Sähköisesti
Ostolaskut	Sähköisesti
Palkkatositteet	Sähköisesti, paperitositteina
Alv-tositteet	Sähköisesti
Muistiotositteet	Sähköisesti
Liitetietositteet	Sähköisesti

Aineistosta on otettu erikseen SAP-järjestelmä raportit:

Tase- ja tuloslaskelma, pääkirjat (kirjanpito ja sisäinen laskenta), päiväkirjat (kirjanpito ja sisäinen laskenta) sekä myynti- ja ostoreskontrasta tapahtuma- ja avoimet listaukset, jotka on tallennettu MH:n verkossa olevaan pitkäaikaissäilytettävään arkistoon.